

Katalikai turi suprasti, kad jų aukos ir pasikventimas dėl katalikų spaudos sustiprinimo bus malonesnis Dievui ir pačiai Bažnyčiai, ir žmonėms naudingesnis, negu pirkimas bažnytinio indy ir net negu bažnytinės apeigos. Pažinti to nesupranta visi katalikai, mes negalime tikėtis sulaukti spaudos kuri atitiktų Katalikų Bažnyčios rimtybei ir pajėgoms. Žmonių vadai, pirmiausia gi kunigai, turi skaityti tai savo didžiausiu uždaviniu.

Vyskupas Killan.

Organas Amerikos Lietuvių
Bjomo Katalikų Šventosios
Juozapo Darbininkų
Sąjungos.

DARBININKAS
UTARNINKAS, RINKA
SUBATOMIS.
Metams \$4.50
Užrašyti metams \$5.50
DARBININKAS
866 Broadway, Boston 27, Mass.
Tel. South Boston 620.

VOL. VIII, No. 121.

UTARNINKAS, SPALIU 30 D., 1923.

Kaina 4 centai

Darbas ir koperacija

NAUDOJA KAIZERIO PALOCIŲ.

BERLIN. — Kaizerio palocius tapo pavesas vaikų priežiūrai. Vartovė, kur kaizeriui buvo gaminami valgiai, dabar gaminama valgiai badaujančioms kukiarioms. Palocius pavesas Austrijos Šelpimo draugijai. Palocius virtuvėse pagaminama 4,000 vaikų valgių.

NEGRŲ EMIGRACIJA.

WASHINGTON. — Per pastaruosius 12 mėnesių iš pietinių valstijų į šiaurines persikraustė 478,700 negrų. Yra spėjama, kad žiemai artinantis daug negrų sugrįš į pietines valstijas atgal.

DUONOS KAINA.

BERLIN. — Berlio Taryba nustatė duonos kainą dešimčiai centų dienai. O kainą tokia: už kepalėlį 10,000,000 markių.

APDRAUDOS KOOPERACIJA.

MANCHESTER, Anglija. — Koperatyvė apdraudos drauga per vienus metus įplaukų turėjo \$8,250,000. Tas parodo, kaip didį biznį jis varo.

KIEK PASELPOVIS ISMOKĖJO.

CHICAGO. — Cigar Makers International Union per 43 metus savo gyvavimo išmokėjo beneficitaris \$18,503,426. Iš to streiko beneficitaris išmokėjo \$3,560,170. Unijos balansas yra \$363,729. Narystės metinė mokestis 1878 m. buvo \$1.34, po to mokestis vis kilo ir 1922 m. narystės metinė mokestis buvo \$26.01.

BIZNIERIAI GARSINKITES "DARBININKA".

Geležinkelininkų streikas Lenkijoje

STREIKAS LENKIJOS.

VARSAVA. — Lenkijoje pasidėjo geležinkelininkų streikas. Nėra galimybių streiką greitai likviduoti. Valdžia dėl nubiedinimo negali darbininkams algti pakelti. Todėl streikas nuolatini didėja ir iš Varsavos mažai traukinių beiseina. Del neatėjimo traukinių, Varsavoj baigiasi maistas.

PASKELBĖ BADO STREIKĄ.

DUBLIN. — Kalėdinioje badaują 6,282 kaliniai. Jie yra politiškai kaliniai. Šiūn Feinriai.

UŽ KOOPERACIJĄ.

Šių metų Amerikos Darbo Federacijos seimas panaujino savo nusistatymą už kooperaciją Rochdale'io principais paremtą.

Štai Federacijos nusistatymas: "Niekas įtikinančiai negali užginėti, kad turbininis šildymo distribucijos srityje iš pamatų nėra gerai. Dažnai yra taip, kad dalyką pagaminti arba farmeriui produkcuoti daugiau atsieina, negu ji parodo. Yra aprokuota, kad iš kiekvieno dolerio už uktio produktus farmeris gauna 18c, o kita dalis eina už transportaciją, laikymą ir pardavimą korporacijoms, pelnagrobiam ir vertelgomis."

Toliau pareiškiamas: "Antras svarbiausias dalykas po unijinio judėjimo yra tai lengvas bet galingas budas apsiginti nuo išnaudojimo ir kooperatyvų judėjimas. — Paprastu Rochdale'io kooperatyvų būdu bilijonai dolerių, kurie dabar eina praturtinimui kapitalistų pasilikti farmeriams ir darbininkams."

Toliau nurodoma, kad apdraudos kompanijos yra pavaldžios prie ko kooperacijos gali prieiti. Nurodoma, kad apdraudos kompanijos įstatymais taip apstatytos ir nustatytos, kad jos negali subankrutyti. Už tos kompanijos turi 1,000,000 agentų, daugybės darbininkų. Rochdale'io pamiatais apdraudos kooperacija sutauptyt apsidraudusiems milijonus dolerių.

NELAIMĖ KASYKLOJ.

CARPANO, Italija. — Kasykloje ištiko eksplozija ir užgriuvo 20 žmonių. Iš jų 13 buvo išimti, bet jie buvo vos gyvi.

KIEK LANKO TEATRUS.

NEW YORK. — Laisnų departamentas skelbia, jog 1922 m. New York'o teatruose kas diena lankėsi po 677,840 žmonių.

LAIŠKAI BE STAMPIŲ.

WASHINGTON. — Vokietijoj del piniginio krizio neįmanoma stampuoti, o ant laišku primušama, kad krasas užmokėtis nemokėtas.

Mirė elektrikinis raganius

NETIKĖTAI MIRĖ.

SCHENECTADY, N. Y. — Visai netikėtai mirė garsiausias pasaulyje inžinierius ir išradėjas Charles P. Steinmetz. Jis mirė 1923 m. spalio 26 d. Jis mirė nuo širdies priepuolio. Jis buvo 74 metų. Jis mirė namuose. Jis mirė po ilgų ligų.

Mirė pereitą pėtnę iš ryto. Jis buvo vakacijų vakariėnėse valstijose. Sugrįžęs su negalėję ir susilaukę nestikėto galo savo vaisingam gyvenimui.

Jisai yra kilęs iš Vokietijos. Kaip jaunas vyras jis Ameriką atvyko prieš 35 metus. Iš Vokietijos turėjo bėgti dėl savo darbuotojų socialistineje dirvoje. Ameriką atvykęs turėjo \$10. Nors jai buvo 24 metų amžiaus, vienok buvo užaugęs. Jis ir liko tokiu paažėjus. Jo kūno tikėlo, kad jo 14 metų amžiaus vaiką. Tik jo galva buvo normališko žmogaus didumo.

New Yorkan priėmęs jis apsisistojė Yorkers'e. Gavo darbą ir dirbo už \$12 savaitėje. Dirbo kaip braižytojas. Visus ilgus vakarus po darbo jis studijavo, rokavo. Jo draugai juokėsi, tyčiojosi iš jo. Vadino jį "good time'y". Tačiau nieko neatbojo, o savo varė. Jis pats sau valgi gamindavo šis. Netikėtai jo dirbtuvėje bosas apsiliejo ranka anilipni juodyla, kurio nebuvo galima nuplauti. Perpykęs bosas išėjo kur Steinmetz dirbo. Steinmetz dažinojės bosą "trubeli", pasakė kartoti tam tikrą rūgštį ir juodylą nuplovė. Nuo tada Steinmetz kilmės augstyn dirbtuvėje prasidėjo.

1890 m. laikraštyje The Electrical Engineer pasirodė jo su-sekminių elektrų srityje. Kai Amerikos valdžia klumpakojė. Kai Amerikos valdžia panaujino savo sutildimą dalyvauti tarptautinėje komisijoje nustatyti Vokietijai kontribuciją, tai Fran-cėja sakė sutinkanti. Dabar Fran-cijos premieras išnauj pareiškė, kad nesutiks, kad kontribucija būtų mažesnė, ne-gu Versalio taikos sutartis nu-matė.

PRITARIA NEPRITARIA.

PARYŽIUS. — Fran-cijos valdžia šoka klumpakojė. Kai Amerikos valdžia panaujino savo sutildimą dalyvauti tarptautinėje komisijoje nustatyti Vokietijai kontribuciją, tai Fran-cėja sakė sutinkanti. Dabar Fran-cijos premieras išnauj pareiškė, kad nesutiks, kad kontribucija būtų mažesnė, ne-gu Versalio taikos sutartis nu-matė.

NEPAPRASTAS NUPIGINIMAS!

ŠVENTAS RAŠTAS
NAUJOJO ISTATYMO
Gražiais Apdais Tiktai Vienas Doleris

"DARBININKAS"
366 West Broadway So. Boston, Mass.

ZINIOS IŠ LIETUVOS.

— Spalių mėn. 1 d. suėjo lygiai keturi metai kai eina kooperacijai paskirtas laikraštis "Tarka", nes ji pradėjo eiti 1919 m. spalio mėn. 1 d. Per tuos ket-verius metus kooperatyvų skaičius žymiai padidėjo ir kooperacijų idėja plačiai pasklido Lietuvos visuomenėje. Prie to, žinoma, daug prisidėjo doc. P. Šalčiaus redaguojamas laikraštis "Tarka".

— Š. m. spalio mėn. 2 dieną Respublikos Prezidentas p. A. Stulginskis, savo kanceliarijos viršininko lydimas, atsilankė Uknurėje, kur po iškilmingo viejos kariuomenės, valdžios ir visuomenės atstovų pasitikimo ir kan. Tupo atlaikyti kapinėse pamaldų, susirinkus de-lei miniai žmonių ir vietos organizacijoms su daugybe vainikų atidengė paminklą ža-viesiems už Lietuvos Nepriklausomybę ir sudėjo ant jų kapo vainiką.

— Venerinės ligos aukos. A. PANEMUNĖ. Rokų kaimas 29 ir 30 IV naktį įvyko gaisras. Sudegė plytinėjos garso namai ir jis pats su žmo-na. Jie buvo plešikų užmušti ir turtas išvežtas. Plėšikų suimti. Iš pašalinųjų pasakojimų pa-sirodė štai kas: užmušėjas ne-senai apsišvedęs su vieno netur-tingo žmogaus dukterija; iš-karto džiaugėsi savo laime. Bet pats turėdamas venerinę ligą užkrėtė ir žmoną. Žmona pradėjo sirginti, o jis — galo iškoti. Buvo kelis kartus areš-tuotas už peštynes ir už vėly vaikščiojimą ir tt. Bet kai žmo-na buvo nugabena ligoninėn ir daktaras pasakė, kad ji ne-galinti su juo gyventi, jis vi-sai iš proto išėjęs ir ieškojęs savo nelaimingam gyvenimui galo, kurį ir priėjęs. Jis suim-tas kaip galvažudys.

— Tada matome tos baisios li-gos pasekmes. Tada turėtų at-kreipti visų dėmė į šią ligą ir jos ypatingai saugotis. Turėtų jaunieji prieš vesdamies pati-krinti sveikatą pas gydytoją, kitaip neišvengiamos bus to-kios ir kitos panašios nelaimės.

KAUNO KRONIKA.

Nepavyko. Šių gatvėj Šventosios įvy-ko vagystė. Vagys, 12 val. die-ną, nešant šeimulinkams na-mie, tik vieni seimulė, išbro-vo jai nematant į mišganųj kambarį, ieškojo ir grobė auks-inius daiktus ir pinigais. Še-mant tuo metu išėjo kambarį užrakindama. Kai ji sugrįžo ir pajuto ne viena esanti —ėjo gerulinius.

STATYS DAUG NAMŲ.

DETROIT, Mich. — Henry Ford paskelbė, jog ant lotų netoli nuo savo dirbtuvės sta-tydins 30,000 namų namų. Tai total ten užima 5,500 akrų. Na-mai bus statomi pagal naują užrakindama. Kai ji sugrįžo ir pajuto ne viena esanti —ėjo gerulinius.

— žinėtį, vienas vagių pripu-les apkloti susuko jai galvą, duodamas progos pirmąjį pa-bėgti. Pats pametęs senutę taip pat sprugo bėgti. Senutė vydamas, šaukė sulaukyti va-gių, vagis bėgdamas taip pat šaukė "laikykite vagį", b.t. prieš eidamas kareivis, nieko daugiau bėgant nematydamas, vagį sulaukė ir su žmonių pa-galba nugabeno mirtiną; an-tras vagis taip pat suimtas. ("Lietuva")

NEILEIS PER 5 METUS.

NEW YORK. — Childs and Joseph firmos atstovas Hugh S. Joseph nuteistas už slepią turty, kad išvengs mokesčių valdžiai. Nuteistas įvykimui iš Amerikos penkiems metams.

NUSKENDO SUBMARINAS

WASHINGTON. — Nuskendo Sub. Valstijų submarinas ir kol kas dar nežinomas penkių jūreivių likimas.

SUDEGĖ ŠEŠI ŽMONĖS.

BEND, Ore. — Eli Chas-sinamai nuo nežinomos priežas-ties užsidegė ir šeši žmonės su-degė.

SUDEGĖ SANDELIAI.

DULUTH, Minn. — Cutler Magnes. kompanijos sudegė sandėliai. Sandėliuose buvo druska, kalkiai ir cementas. Nuostolių už \$300,000.

TES BYLAS.

WASHINGTON. — Valdž-i pasiryžo testi karo laikų suk-tybių bylas. Tamė įvelta \$1000,000,000.

NETIKE DAKTARAI.

CHICAGO. — Chirurgu su-važiavine garsusis chirur-gas W. J. Mayo iš Rochester, Minn., pareiškė, kad Sur. Val-sijose 40,000 chirurgų daro o-peracijas, neturėdami tam rei-kingo išsilavinimo ir inks-lo. Tinkamų chirurgų Ameri-ke esą tik 10,000.

KARO TEISMAS.

WASHINGTON. — Įlaivyno departamentas pavodė kara (pi-mai įlaivyną kariuomenis, kurie buvo ant laivų nusikendusių rugėję 8 d. Kalifornijos pa-krantėse.

STATYS DAUG NAMŲ.

DETROIT, Mich. — Henry Ford paskelbė, jog ant lotų netoli nuo savo dirbtuvės sta-tydins 30,000 namų namų. Tai total ten užima 5,500 akrų. Na-mai bus statomi pagal naują užrakindama. Kai ji sugrįžo ir pajuto ne viena esanti —ėjo gerulinius.

KATALIKŲ PASAULIS

ŽYDAI PRIEŠ KATALIKUS.

LONDON. — Pasaulio kata-likų šioji visuomenė nepritarė žydų sionistų idejai atsteigti žydų žemę Palestinoj. Taip nu-sistatė delto, kad žydai nebū-tų pakantūs katalikams Sven-tojoj Žemėj. Už tai dabar žy-dai nuolatai užkabina katali-kus ir šventąjį Sostą.

SPAUDA PAKILO.

PARYŽIUS. — Įvykusis "Ge-ros Spaudos" platintojų kong-resus parodė, kad pereitais me-siais katalikų spauda žymiai pakilo. "La Croix", vienas svarbiausių Fran-cijos katalikų dienraščių, naujų skaitytojų gavo 50,000 naujų skaitytojų. Ir kiti katalikų laikraščiai žy-miai padidino skaitytojų žei-mynas. Su kokių apaštališku nolium spauda platinama pa-rodė pavyzdį, kad vienas 18 metų jaunaitis apakė 260 žeimynas ir gavo laikraštinį gavo 11,000, o nedėlinė laida "La Croix" 150 naujų skaity-tojų.

APIE SUSITARIMĄ SU RYMU.

LONDON. — Žymiausias An-glijos laikraštis "Times" užsi-minė ir rimtai svarstė suvien-lijinę Anglijos Bažnyčios su Rymu.

RAGINA DABOTI DAILES VEIKALUS.

RYMAS. — Šventosios Tėvas išsiuntinėjo Italijos kunigams prašymą rupestingai globoti ir prižiūrėti dailes veikalus, e-samus bažnyčiose.

ISDALINO DAUG LITE-RATUROS.

BROOKLYN, N. Y. — Ka-talikų Tiesos Dr. ja turėjo sa-vo suvažiavimą. Raportas pa-rodė, kad per pereitus metus laikraščių ir žurnalo išdalinta 1,591,271. O knygų katalikų 369,228.

VALDININKAI BĖDOJ.

BRISTOL, Pa. — Aštuoni valdininkai suareštuoti. Jų globoje buvo degtinės sandėlis vertės \$2,500,000. Tos degtinės daug išnykė.

FORDININKU SUVAŽIA-VIMAS.

DETROIT, Mich. — Gruo-džio 12 d. čia įvyko suvažiavi-mas velkųjų jorinčių pasta-tyti Henry Fordą kandidatu į prezidentus ateinančių metų rinkimais.

JAU GAVO SNIEGO.

ASHVILLE, N. C. — Pasi-todė pirminis sniegas. Nuo-mai bus statomi pagal naują užrakindama. Kai ji sugrįžo ir pajuto ne viena esanti —ėjo gerulinius.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every TUESDAY, THURSDAY and SATURDAY

by

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on July 12, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

Yearly	\$1.50
Boston and suburbs	\$5.50
Foreign countries yearly	\$5.50

Čekų ir Lenkų konkurencija

Čia kalbėsime, ne apie ekonominę šių tautų konkurenciją, bet apie politinę. Kada gi ir Lietuva ir Čekoslovakija turės bendrą sieną ir kartu didelių nesutikimų su Lenkija, tai mums labai svarbu ir įdomu tarsi tarp čekų ir lenkų kilančius ginčus ar rungtynes.

Jau visi žinome, kad Tautų Sąjungos paskutinėje sesijoje Lenkijos kandidatas J. S. Taryba "paskendo." Jo vietą laimėjo garsus čekų politikas, p. Beneš. Šita Čekoslovakijos laimėjimą labai teisingai įvertino ir Lietuvos politikai. Valdžios oficiozas apie šį įvykį štai ką rašo:

"Per šią sesiją įvyko nauji rinkimai į T. S. Tarybos narių vietų automatiškai išstočius nenuolatinių Tarybos narių. Laiką vietų buvo viso šešios. Kiekvienai iš antrųjų valstybių svarbu turėti vietą T. S. Taryboje, nes tuomet lengviau yra praversti plėtimui savo nusistatymą. Tai ypač buvo svarbu Lenkijai, kad galėtų tiesiogiai ginti savo reikalus, kurių ji turi nemaža T. Sąjungoje, ir kurių beveik visi pasizymi neatsisakymu; tad nolatinių esamas Taryboje kaip tik buvo jai būtinas, kad šiaip taip savo interesus apgynus, ypač vėl kilus su kaimynais įvairiems teritoriniams klausimams dėl mažųjų tautų padėties Lenkijoje. Todėl Lenkija ir emė ruošti dirbti, kad jos kandidatūra į T. S. Tarybą rastų palankumą. Iš pradžių, ji metėsi į Mažosios Santarvės (Čekoslovakija, Rumunija ir Pietų Slavai) pusę, ieškodama ten patarimo. Bet čia kelia lenkams užkirtą Čekoslovakiją, kurios užsienų reikalų ministeris p. Benešas turi didelę įtaką Mažosios Santarvės, ir Mažoji Santarvė atsisakė palaikyti Lenkijos kandidatūrą. Vietoj Lenkijos Mažoji Santarvė nutarė statyti savo bendrą kandidatūrą į Tarybos narius, būtent p. Benešą Čekoslovakijos vardu. Nieko neatsiekus pietuose, Lenkija pakėlė akis į šiaurę, į Baltijos valstybes, manydama rasti čia pagalbos. Ir išlikusių, per Rygos Konferenciją Latvija, Estija ir Suomija pasizadėjo remti Lenkų Tarybos nario kandidatūrą. Rygos pasizadėjimas sukėlė audrą Skandinavų spaudoje, kuri ypač peikė Suomiją už šį. Reik. ministeris p. Vennolą nurodė, kad susidėjimas su lenkais Suomijai nieko gera neavantiūrių duoti negali. Be to, atsisėdusi T. S. Taryboje Lenkija virstų lyg teiseju savo bylose. Už šitą malonę ir opozicinė Suomijos spauda, kaip tokią bylos pavyzdžiui, mūrodirėjų Vilniaus sritį.

"Šiaip ar taip Lenkija Rygoje rado pritartimo. Tiesa, šis pritartimas nebuvo galutinai nulemtas, kad Lenkija pakils į Tarybą, ir todėl Lenkija dar kartą mėgino susitarti su Čekoslovakija, bet nieko neatsiekus, ryžosi statyti savo kandidatūrą — ir pralaimėjo. Lenkijos pralaimėjimas buvo, juo skaudesnis, kad į Tarybą buvo išrinktas p. Benešas, kas aiškiai parodė, kad nežinant visų pastangų, Lenkijos įtaka Vakarų Europoje nėra tokia didelė, kaip Lenkija apie save manė, laikydama savo didžiąja valstybe.

"Lietuvai yra ypač malonu, kad Lenkijos vietoj T. S. Taryboje yra Čekoslovakijos atstovas p. Benešas, kurio diplomatiniai gebėjimai pakėlė Čekoslovakijos reikšmę Europoje, ir be to, kad visa čekų tautos praecis rodo, kad jai rūpėjo taika ir kultūros kėlimas, o ne avantiūros. Čekų valstybės su visais savo kaimynais geruoja gyvena, tik su Lenkija negali susitarti. Todėl išrinkimas į Tarybą Čekoslovakijos, o ne Lenkijos, lyg nurodo T. Sąjungos pasiryžimą netoleruoti toliau Lenkijos didelių pretenzijų tapę didelė valstybė, kuri negali sugyventi ir susitautyti su kaimynais, ir avantiūringos tautos vietoj atstovo pasibinko su nariu ramios darysios ir taikingos tautos gerą diplomatinį atstovą.

"Ir mes jau linkime ta prasme šokinio darbo."

Jeigu Lenkija būtų tvarki ir kultūringa valstybė, tai jos rungtynės su Čekoslovakais būtų visai lengvos. Čekoslovakija turi 14 milijonų gyventojų, o Lenkija net 32 milijonų. Abi valstybės turi apie 50 milijonų mažumų. Tik elgėsi su tomis mažumomis visai nelygus. Lenkijos kalėjimai prigrūsti ukrainų, gudų, lietuvių ir kitų tautų kultūrininkų-idealistų. Lenkų prispanda pralenkė Rusiją ir susilygino su senovės Turkija ar totoriais. Kas kita Čekoslovakijoje. Ten kaip ir Lietuvoje, mažumos, nors nelabai patenkintos, bet visgi turi lygias teises ir nekenčia brutalių persekiojimų, liūsoai pietoja savo kultūrą.

Lenkų politikai tuščia galvomis svajotojai ir isterikai. Lenkija neturi nei vieno vyro, kurs politiniu išmintingumu lygintųsi čekų Masarykui, Benešui ar Kromaržiui.

LENKAI SU VISAIŠ PYKSTASI

kaip šalies viduje, taip su pasienio tautomis. Jie geruoja tik su tolimais francūzais ir belgais ir su rumunais, kurie dreba Rusiją prisimindami. Lenkai spaudžia ukrainus Galicijoje ir Volynijoje, o rumunai — Bukovinoje tą pačią negarbingą rolę atlieka. Tad lenkų ir rumunų draugystė yra dviejų žulčių interesais paremta. Su visais kaimynais ir su savo kitataučiais piliečiais nuolat pykdamas, Lenkija neturi simpatijų net pas sąjungininkus francūzus. Teko mums kalbėtis su daugeliu francūzų visuomenės darbuotojų bei mokslo vyrų ir visi jie nusiskundžia, kad Lenkija juos karčiai apylysi. Francija lenkus remia tik tol, kol Rytuose atsiras naujas francūzams sąjungininkas. Tada lenkų įkyrus viešpatavimas prisiartins prie lieptojalo.

ČEKOSLOVAKIJA DRAUGINGAI ELGIASI

su savo kaimynais (rumunais, vengrais, jugoslavais, austrais, vokiečiais ir net su pačiais lenkais) ir nepersekioja savo tautinių mažumų. Jų politikai toli pramato. Jie nieko neperzina, o visus tenkina. Kai francūzai susipyksta su anglais, tai čekų išmintingi vadai tuoj drožia Paryžiumi ir Londonu (1921 m. — Beneš, šmet Masaryk) didžiųjų tautų talkinti. Ir dabar Paryžiumi ir Londone p. Masaryką sutiko kaip dydį imperatorių. P. Masaryk skaitomas gudriausiu ir toliausia matančiu pasaulio politiku. Dangelis mano, kad p. Masaryko talentai pralenkia p. Poincaré ir p. J. George. Atū didelė erudicija ir plačiam prityrimui, čekų politikai yra karči idealistai ir realistai. Todėl vadydami taikos darbą, jie nepasiduoda iliuzijoms ir lenkiškų fantazijų negaudo. Savo išmintingumu, jie vadovauja Mažajai Santarvei ir turi nemažai įtakos pačiame Paryžiumi bei Londone. Jei Čekoslovakija pasirašo karo sutartį su Francija, tai ji žino ką daro.

ČEKOSLOVAKIJA—LIETUVA

Lietuvos čekijos santykiai nuo amžių draugingi. Jų karžygių atlekė į Grunvaldo laukus ir po Vytauto Didžiojo vėliava gynė abiejų tautų laisvę prieš kryžiuokių priespaudą. Jų mokyklos kvietė mūsų jaunimą prie mokslo žiburių. Ir dabar, jei ne ginklu, tai nors užtarimu ir patarimu jie pagelbės Lietuvai ypač prieš Lenkijos bei Vokietijos imperializmus. Tad Čekoslovakų tautos laimėjimai yra mūsų laimėjimai. Jų džiaugsmu ir Lietuva džiaugiasi. Juk kaip jie, taip ir mes esame laisvę ir teisingumą pamylėję.

Don Kichotas

(Tiesinis)

SKYRIUS XXV.

Doroteja su savo barzduotu skydininku prisiartinus prie Don Kichoto, nušoko nuo asilo, puolė prieš metavojantį karžygį ir šitaip prakalbėjo:

"O garbingasai karžygai, nesikelsiu iš šios vietos iki jūsų malonybės teiksias pažadėti išpildyti mano troškimą. Esu nelaimingiausia moteriškė, kokia tik yra buvęs šiame pasaulyje. Jūsų malonybės, garsusis karžygai, laisvės pavartojimas savo galinčių rankų karda mano apgyvenimui ir mano neprietelių atkeršijimui. Už šitą malonę ir už šitą darbą Tamstos garbės paskyls skersai ir išilgai viso pasaulio."

"Negaliu duoti Tamstai atsakymo," tarė Don Kichotas, "kol jūsų sveikata atsisot."

"Nesikelsiu iš šios vietos," atsakė Doroteja, "kol nepradėsi man apgyvenimą."

Čia Sančo Panza pristinko prie savo pono ir tarė jam: "Jūsų malonybės lengvai gali apsiimti tai poniai patarnauti. Ji yra galinga Mikomikonijos karalienė iš Etiopijos. Tamstai reikės tik nužudyti išėjusį milžiną ir viskas."

"Kas Tamsta nebūtinai," tarė tada Don Kichotas, "aš esu savo pareigą ir darysiu tą, ką man pažinti liepia."

Tada atsikreipęs į Doroteją tarė:

"Kelkis, šviesioji ponie, aš pradžiai Tamstos prašymą išpildyti."

Tada Doroteja jam tarė:

"Aš prašau, kad sektum mane ir nesiimtum nei jokių avantiūrų tol, kol atkeršys mano skerdinėjusius."

"Pažadai elgtis pagal jūsų paliepimą," atsakė Don Kichotas, "todėl gerbiamaoji atstovauk visus susigraudėjusius ir rūpesčius, gaivink viltį. Tikėk, kad mano galinga ranka atgaus Tamstai nustotą karalystę ir sostą. Gatavasis be atidėlio jimo leisti kelionę."

Tada Don Kichotas paliepė Sančo pabaltinti Roziną. Tuo tarpu pats apsiginklavo. Kai viskas buvo gatava Don Kichotas suriko: "Dievo vardan, skubinkimės keliaujantį ponį pagelbėti."

Kirpėjas dar tebebuvo ant kelių ir jis vos galėjo susilaikyti nuo pasileidimo juokais. Tuo reju laikytis, nes juokas tuo linku viską būtų galėjęs sugadinti. Pagalios visai partija susitvarkė ir pasileido kelionę. Gerokai galia pakeliavus kirpėjas Nikolas sušuko, kad čia reikia sustoti, nes grįžti vieta ir vaizkas vandenys šaltinis čia reus. Bet kirpėjas pavalgė ir atsigėrė. Visi tam pritartė. Visi partijai bevalgamt netikėtai pasigėdė pusber-

Ko-operacijos keliu

KODEL REKIA INDETI DALI.

Kai kurie mūsų nariai, sužinoję, jog seimas nutarė reikalauoti iš įstojančių į L. D. K. S., kad nors vieną šėrą (už \$5.00) pirktų — ėmė manyti, kad vien delto mūsų organizacija nebegalės augti.

Ta pažiūra yra labai paviršutiniška. Ji neteisingoje šviesoje pastato mūsų brolius darbininkus. Tiesa, daugelis jų dar nesusigraibo dabartinių santykių pavidalu, dar tebemano, kad darbininkų likimas, tai amžinų vergų likimas; bet kurie praregi, kitiems veltis pasididžiavimu išsivysto — tie nebesigali nei aukų, nebeįjio ir didžiausio pasišventimo. Štai socialistai: jiems klaidinga švieselė blykstelejo — ir tai kiek jų tarpe yra pasišventusių žmonių, sekančių tą švieselę. Mums, katalikams, šviečia amžina šviesa, paties Suvartojaus pastatyta. Kristaus išnauro skaisčiai parodė. Ar mes galėsime išvargti ir darbo, kad paskui tą šviesą eiti? Pakol žmogus ve, sudarykine tvirtą atsakymato aplink sava kitų re-

kalų, kaip tik savo duoną kasdieninę — patol jįsai neprapažista kitokių draugijų, kaip tik pašalpinės. Bet kada žmogus paregi šviesą, kada ima trokšti laisvės, kada veržiasi prie tvergšos darbo, kada meilė brolių širdyje užsidega — tada jįsai nebijos eiti pasišventimo keliu. Jeigu mes įstengtume tą šviesą mūsų broliams parodyti, ar jie nesiveržtų prie jos? Ar jie nepanorėtų ir darbu ir pinigų prisidėti, kad pagreitintus savo brolių paliuosavimą? Gal mūsų L. D. K. S. bus tik lašas jūroje dėl to didžiulio tikslo — darbininkų paliuosavimo atsieikimo. Bet juk ir jūra iš lašų susideda. Lašas, nūolat lašedamas, uolą praagraužia. Lai kiekvienos tautos darbininkai galės vo dalį darbo atlikti, o tasai pasiliuosavimas eis vis artyn ir artyn. Tiesa, norėdami kapitalą suorganizuoti, mes negalime žadėti už tą kapitalą didelių pelnų. Mes nuolat sakysime savo draugams: stbudavokime pirma tvirtą ve, sudarykine tvirtą atsakymato aplink sava kitų re-

nais, kurie bus. Kol kas gi visi dėkime į krūvą. Ir mūsų draugai suprastai ir pripažins, kad kitaip ir būti negali.

Netruks galim pelnai ateiti. Nuo ko gi priklauso mūsų biznio pasiseikimas? Sakysite nuo centro, nuo ten esančių darbininkų? Taip, iš dalies. Bet kooperacija tada tik bus paseikminga, kada visi nariai bus geri darbininkai. Jeigu nariai žiūrėtų į savo kooperacijos biznį, kaip į svetimą, ir veikliausis centras nieko neisidarytų. Kada kiekvienas narys darbuosis — ir laikraščio platintiui, ir darbų suradimui, kada spaustuvė bus užversta darbas — tada ir pelnų bus. Čia darba sąžiningai ir atsidave darbininkai. Tik pareikime jų darbą visi iš vieto.

Kooperatoriai be kapitalo — savo kovos laimėti negali. Jeigu kapitalistų kapitalas darbininkai turėtų statyti ir kooperatyvų kapitalą. Turi paliauti stiprinę kapitalizmo tvirtoves, o remti kooperaciją. Tik tokiu būdu laisvėsime. Tada nusigarskime, kad ir mus kviečia dėtis prie L. D. K. S. netik žodžiu, o ir darbu.

Uosia

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

kabines kojas, verdamas tarė:

"O brangus pone, ar Tamsta pažįsti mane? Pažvelgk į mane. Aš Andrius, tas pat kurį Tamsta paliuosavai nuo ažuolo, prie kurio aš buvau priistas."

Don Kichotas jį atsiminė, paėmė už rankos ir tarė visai partijai:

"Kad parodyti svarbų karžygystės ir kad i tikinti jus ir tos istaigos naudą, tai štai jums duosiu gyvą pavyzdį. Prieš tula laiką aš čia įėjau ir nušė išgirdau, ką tai lyg dejuojant. Pareigos spaudžiamas, aš leidau iš mišką ir radau štai šį jaunikaikį prie ažuolo priistą, buožės plakamą. Jis buvo perpus nurėdytas. Tuoj aš paklausiau, kodėl jis jį plaka. Buožė atsakė, kad šis jaunikaikis esąs jo tarnas ir plakas už negėrą ganyvą. Bet vaikiškas man pasakė, kad gamus plakti už tai, kad algos paprašė. Galop aš liepiau vaikiui paleisti ir jam algą užmokėti. Ar ne taip buvo Andriau?"

"Viskas taip buvo," atsakė Andrius. "Toliau dalykas virto visai kitaip, negu jūsų malonybė liepė."

"Kaip tai kitaip?" sušuko Don Kichotas.

"Jis netik man nemokėjo," aiškino vaikiškas, "bet kaip tik jūsų malonybė tada iš mišką išėjo, tai jis išnauro priisto mane prie medžio ir kajojo mane rykštėmis, kaip žydai Kristų."

"Mano klaida buvo," tarė Don Kichotas, "kad aš nuėjau. Man reikėjo už krtimų palaukti. Aš turėjau žinoti, kad buožės nelaiko duoto žodžio."

Don Kichotas jau buvo beliepas balioti Roziną ir joti ieškoti to storakaklio ūkininko, kaip Doroteja jam priminė pasizadėjimą nedaryti jokių avantiūrų iki atkeršys jos neprieteliams. Tą išgirdęs Don Kichotas nurino. Tik paėmęs dūonos ir sūrio kvstėlę Andriui. Tais paėmęs dovana, apsižvalgė ir pamatė, kad niekas kitas nieko neduoda. pasikloniojo ir tarė Don Kichotui:

"Dėl meilės Dievo, jei tu, pone karžygai, kitu kartu mane pamatysi, tai jei aš ir į šiuos būsius raizdomas, nesikišk su savo pagelba. Lik mane savoms jėgoms nors mano padėtis būtų ir bloga, bet tu savo įsikimui tik paglobi. Teprasmenga visi karžygiai klajūnai, kokie tik yra pasaulėje."

Berniokas tą taręs nubėgo taip greitai. Kad niekas nesivijo, nes žinojo, kad nepaėmęs. Don Kichotas pasijuto tokia bernioko kalba labai sugėdintas. Kiti bandė susilaikyti nuo juoko. Kad visai nesugadintus Don Kichotui upa.

(Bus dar daugiau)

LAISVAS KAMPĖLIS

Veda DĖDĖ PILYPAS

Gerb. Dėdė Pilypai:—

Sukritikuok, jei gali, šitas eiles.

Subruskie, laisvamanių pulke! Kofokie ilgą liežuvių! Ir drasiai klerikalų pulkie, Varyk iš tarpo Lietuvių!

Amerika tai mūs dirvonas, Čia galim kasti kaip gaidžiai, Čia laisvamanis tikras ponas, Čia mums vieta svajot saldžiai.

Sukurkim laisvąją bakūzę Ir apgyvendinkim bernais; Visi doros kelyj sudužę Bus paklusniausiais mūs tar- (nais). Kortomis loškim, gerkinų alų, Kauliukais žaiskim sumanių; Ir pamėkime purvas iš batų, Tikrų pirmeivių mokiniai.

Mašna tuščia, kišenius laisvas Ir revoliucija galvoj! Gašli ugnis smagiausias žaislas Ar žūt, ar būt tokioj kovoj!

Mūs galvos plinka, barždos žel- Inteligenti, mat, gauja! Ila:— (Ivyenam kaip kokie karaliai, Įshnylėje savyje.

Mes smegenis žmonių paveld- [džiam, Mes raktą turim nuo širdžių; Kai į kišenių jų pabeldžiam, Turėtų pilna būt aukų.

Bet — katalikai nedėkingi Nekreipia dėmesio visai, Kad žmogus išteklius pristini Ir pasnykauti turi sausiai. [gi

Nors nuolatos į galvą kalam Kiek turi duot, ir kur, ir kam, Jie vien aukuoja klerikalų Ir kuniginiam ubagai.

Pagieža, gėda ir skandalas! Kad klerikalai tarpstą vien, O mūs fondus jau griebė galas, Nes šluopo sumarnėję gerklėn.

Stora gerklė, ar fondas mažas? Ar šiaip, ar taip nedaug garbės, Nors mūs pienai geri ir gražūs, Bet kas juos vyklynt sugėbės?

Be pinigų nė vienas negali Pasukti partijos ratus; Protu mes dirbam savo dalį, Ankuot gi raginam kitus.

Tat duokim nors po dešimtakį, Lai klerikalai duos šintus; Kas rankeną mašinos suka, Vėsy sriovių tas vadas bus.

Tat agitacijų paskleiskim, Terp klerikalų kuosmarkiai, Ir šmeižtų tūkstantį paleiskim, Tobus nors ant širdies lengviau!

Vaidyla.

Eilės kaip eilės, nebūda- mas poetas nemoku jas tū- kamai sukritikuoti, bet tur- nys vis gi įdomus. Sakote: "duokim nors po dešimtakį, lai klerikalai duos šintus, o paskui priduriat: "Ir

šmeižtų tūkstantį paleis- kim." Kaip gi klerikalai ga- li duot tuos šintus, jei pa- leisite ant jų tūkstantį šmei- žtų? Svetimtautis tai skai- tydamas pasakytų, kad čia kokia nors nesamoniė, bet mes realybėj matome, kad iš- tiesų taip yra. Laisvama- niai norėdami katalikiškų pinigų bančo juos išgauti va- ru ir šmeižtais. Čia pasiro- do kažkokia azijatiška kultū- ra, kažkoks fatališkas akti- mas. Ar tik nebus lenkų po- mų palikimas, kurie su na- gaika vertė žmones atiduoti sau turta? Mat, laisvama- niai skaitosi Lietuvos po- nais. Neturėdami kitokios kultūros, jie panaudoja ru- šų lenkų metodus.

Katalikų pinigais nori su- daryti sau fondus, su kurių pagalba tuos pačius katali- kus paskui šmeiž ir niekins! Jau čia pertempta nachaly- bės styga.

APRUPINKITE ATEITĮ!

Nusipirkę farmą neturėsite bai- mės dėl blogų laikų nei skudo su- silaukus senatvės. Aš turiu dėl greito pardavimo daugybę farmų, mažų ir didelių, arti Bostono ir vi- soj Naujojo Anglijoje kurias galima pildyti su mažu įmokėjimu ir ant lengvų išlygų. Pavyzdžiai, čia tik keletą pažymėsiu:

1. Lexingtone, 9 mylios nuo Bostono, 5 akrų farma, naujas 6 kambarių namas, kutė, garadžius, karvė ir veršis. Turi būti greitai parduota. Prekė \$4800, lengvos iš- lygos.

2. 180 akrų žemės, 100 akrų dirbamos, 60 akrų gero miško ir ganyklos; 15 molizamų karvių, 1 bulius, 4 telyčios, 4 arkliai, 3 kiaulės. Tik \$5000 cash ir lengvos išlygos. Šita galima išmainyti ant namų mieste. Farma randas Acton, Mass.

3. 15 mylių nuo Bostono, Bedford, Mass., 8 akrų farma su pir- mos klasės būdinkais, 3 karvės, 3 kiaulės, apie 100 vištų, ančių ir tt., 50 tonų šieno. Prekė \$8,000, mažas įmokėjimas.

4. Wilmingtone, ant vieškelio tarpo Bostono ir Lowellio, 40 ak- rų žemės, 3 karvės, arklis, vištų, 14 kambarių namas, didelė barnė, visi akio įrankiai. Tik \$2000 rei- kia įmokėti, likusieji ant lengvų iš- mokėčių.

Kuriems jau seniai yra nusibū- des miesto gyvenimas ir kurie no- rėtųmė didelei patys del sargis ir gyventi sveiki, taip kaip ir Lietu- voje, tai greičiausia kreipkitės pas mane ir aš su savo automobi- liu nuvešiu. Tarnistas su visa šei- myna pasiūlyti puikių ūkių, vi- sai arti Bostono.

Minėtas farmas galima surašyti ant namų, morkedžių ar krut- tuvių. Turintieji namus ar biiznius išmainymui ant farmos arba biū- namo, kreipkitės pas gerą žinomą Lietuvių agentą, kuris jau daugiau kaip 19 metų tik prie to stovi.

JOSEPH BALASAITIS,

337 W. Third St., So. Boston, Mass. Tel. South Boston 0418—R.

LAIKAS SIŪSTI PINIGUS

GIMINĖMS DEL SVENGIŲ

DOLERIJAIS arba LITAIS

Pigia! persiunčia

LIETUVOS AMERIKOS PRAMONĖS BENDROVĖ

112 N. Greene Street, Baltimore, Md.

MARIJONA ČIZAUSKIENĖ
Buvus Baltimorės Operos Nartė.JONAS ČIZAUSKAS
Buvęs Baltimorės Operos Narys.Bolševikų
Kalejime"I Charkovą" per kulkosvai-
džių sūvius.Kurios sušaudys? — Smuklėmės Die-
vo pagalbą. — Būsi naktis. — Veda
"I Charkovą". — Prieš mirties atsi-
sveikiname. — Išliekame tik du. —
Bado šneka.Dažnai prieš kokių nors ko-
vą, kovojant su rokičiais, atei-
davo galvoti mintis: sako žmo-
nės mirtį nujauną. Ir savo
dažnai stebėdavai: kartais ro-
dėsi, — jog išeities nėra, "jog
jau turi pražūti. Atsipinau,
kaip netoli šaukių 1916 m. rei-
kėjo kartą perjoti tiltą, kurį
saudė volkieriai. Rodėsi, jog
jau turi pražūti, jauti tą mirtį
ir... išlieki gyvas. Dabar ži-
nu į visus: kas iš įsileikis. Kas
bus sušaudytas? Ar nujauną
kas?Kameros viduryje stovi ap-
link valdinių būrelis šėnima-
ristų. Jis kalba apie Dievą; vi-
si, gal, kokie 10 žmonių, klau-
so — niekas neprieštaruoja.Vienas karininkas mūšiams
kampe ir mel kaktą mūša žeme.
Kiti kalba apie pasaulinius da-
lykus; yra ir tokie, kur link-
mai šnekučiuoja. Sargai liepia
gulti. Sugulant dar kyla gin-
viena.kas apie kariškus laipsnius ir
kitus mažmožius. Veikiai visa
kaupia ima kriokti.Negaliu užnigti. Rodosi, tai
paskutinė gyvenimo diena; var-
tauti ant grindų ir galvą apie
savo šeimyną, dėl kurios pasi-
likau Kryme; dabar jai jokios
pagalbos duoti negaliu, o pati
greičiausiai pražūsi.Dar bolševikams atėjus, kiek
buvo progos pabėgti! Tuoju
po 12 valandai išgirdau einant
laiptais ir rakimant. Kas tai?
Ar gi jau eina mūs paimti!Visi miega, nieks negirdi.
Niekas, žadina savo kai-
mynas. "Keldies! einai eipa-
mas paimti." Tuoju visi su-
budo. Sargai rėkia: "Visi kel-
kitės ir apsirengite šiltai; eisi-
te Charkovą; imkite visus
daiktus."Ar tai iš tikro Charkovui
kodėl tai makti? Negali būti,
kad eitume į šūtį; juk trauki-
mės savis nevaikščioja.Duris atkakio. Priėjo pil-
nas koridorius raudonarmiečių.
Pradeda iš sarašo žiūkti po
vieną.Taip... Tai greičiausia bus
sušaudymas.Atsiveikiname su vienas ki-
tu: "Jeigu pasiliksi gyvas, ra-
šyk mano žmonai." "Jeigu tu
pasiliksi gyvas, rašyk mano
žmonai." "Jeigu tu pasilik-
si, rašyk mano šeimynai."Vieni meldžiasi, kiti keikia...
Garsiai šaukia; pavardėmis iš-
šaukė po vieną, išelina. Tuo-
ju šaukia kita. Mes stovime,
laukiame savo eilės. Atpyliau
sau morfijaus dozę, laikau ran-
koje puodelį su vandeniu: kaip
tik išsaus, priimsiu morfi-
jaus ir užgersiu vandeniu.Mechanikai skaitai, kiek
mūs išsaus. Mūsų partijoje
— 163. Skaitai: 1, 2, 3... 10,
20... 99, 100. Jau šimta su-
skačian, štai rekia:— "Gana, uždaryti duris!"
Uždarė duris— Dar negulkite, tuoju at-
eisime kitų paimti! Prie ma-
nės kreipiasi vienas karininkas:— Jūs, kaip veterinarijos
gydytoja, nesušaudys — rašy-
kite mano žmonai.— Vargiai, — atsakau, —
jau, gėdėjau, tris veterinarus
iššaukė.— Vėl grįžta raudonarmiečiai,
vėl atidaro duris.— Ką išsausime — išelkite,
kiti gulkite. Kaip tai, mano-
me, sakė visi — Charkovai, o
dabar vieni važiuoja, kiti lie-
ka — kur ves tuos kitus?Vėl stoju su morfijum, vėl
skaitau: 1, 2... 10, ir t. t.
Štai pradeda šaukti iš to lopo,
kur yra mano pavardė. Širdis
plaka. Skaitau — toliau: 50,
51... 60, 61. Sakė — visi,
o kiek — jų teliko, kad iš viso
buvo 163, o jau iššaukė 161.Šaukia šimta šešiasdešimt ant-
rą!— Gana! uždarykite duris!
gulkite miegoti!Kiek jų pro mane praėjo, o
aš vis su morfijum tebestoviu.— Rašykite žmonai! — dar
iš koridoriaus riktelėjo Z.Dairausi kameroje: tiktai du
mes pasilikome: aš stoviu prie
stalo, antras su maišeliu ant
pečiu — prie durų. Ištiesiau
jam ranką; spaudžiamės del-
mus, vienas antram. Nejauci
abiem.Vaikščioju po kamara, žiū-
riu, ar nėra kur duonos. Va-
ksare valgiau kažkokį duonos
mišinį su miltu, kur vienas iš
savo krepišo žmonėn metė. Jam
susitrynė duona, susimaišė su
miltu; jis išmetė, o aš suval-
giau, surinkęs nuo grindų. Ra-
dan daug duonos gabalėlių, vi-
są surinkus katiliuką; kaip žve-
ris sėdau valgyti.

Naujoje draugijoje.

Visiems aš pasitaisiu. — Sušau-
dymo atėjau. — Kaip saudo — Bal-
sus "vichodit" — Lietuvių draugu
svečių. — Žemyn, į asfaltą! — Sargai
iš Charkovo. — Atvykstus "vichodit".

Sargai liepė mums gulti.

— Laimingi žmonės — sako
pro duris.

— Kodėl?

— Negerai, sako.

Darost baisu, aišku, tai su-
šaudymas. Gulame vienas ša-
lia antro prisiglaudę. Mano
kaimynas rėkia be galo; aš ne-
pilkantis. Miegas peimui. Visi
galvoj kas bus su tais, kur iš-
jo, kurie neseniai čia buvo.Juk ir mes tikėtai netylėta ten
nepapuoletume. Vadinaš, ankie-
ty rašymas buvo teismas. Keis-
tas tas proletarių teismas! Ir
kaip jie spėjo tiek ankietų to-
kiu trumpu laiku peržiūrėti iš
visų para valandų nereikia nei
tydymo, nei liudininkų. Pra-
ėjo kokia valandą. Štai girdė.Šiūdymas; tai kulkosvaidis.
Nustojo kulkosvaidis, girdėti
šautuvų šūviai. Vėl nustojo.
Štai revolverio šūris. Toliau ei-
na pertrauka, ir vėl kulkosvai-
dis, šautuvai ir revolveriai.Nėra abejonės: tai eina šau-
si, rašyk mano šeimynai." —
Vieni meldžiasi, kiti keikia...
Garsiai šaukia; pavardėmis iš-
šaukė po vieną, išelina. Tuo-
ju šaukia kita. Mes stovime,
laukiame savo eilės. Atpyliau
sau morfijaus dozę, laikau ran-
koje puodelį su vandeniu: kaip
tik išsaus, priimsiu morfi-
jaus ir užgersiu vandeniu.Mechanikai skaitai, kiek
mūs išsaus. Mūsų partijoje
— 163. Skaitai: 1, 2, 3... 10,
20... 99, 100. Jau šimta su-
skačian, štai rekia:— "Gana, uždaryti duris!"
Uždarė duris— Dar negulkite, tuoju at-
eisime kitų paimti! Prie ma-
nės kreipiasi vienas karininkas:— Jūs, kaip veterinarijos
gydytoja, nesušaudys — rašy-
kite mano žmonai.— Vargiai, — atsakau, —
jau, gėdėjau, tris veterinarus
iššaukė.— Vėl grįžta raudonarmiečiai,
vėl atidaro duris.— Ką išsausime — išelkite,
kiti gulkite. Kaip tai, mano-
me, sakė visi — Charkovai, o
dabar vieni važiuoja, kiti lie-
ka — kur ves tuos kitus?Vėl stoju su morfijum, vėl
skaitau: 1, 2... 10, ir t. t.
Štai pradeda šaukti iš to lopo,
kur yra mano pavardė. Širdis
plaka. Skaitau — toliau: 50,
51... 60, 61. Sakė — visi,
o kiek — jų teliko, kad iš viso
buvo 163, o jau iššaukė 161.Šaukia šimta šešiasdešimt ant-
rą!— Gana! uždarykite duris!
gulkite miegoti!Kiek jų pro mane praėjo, o
aš vis su morfijum tebestoviu.— Rašykite žmonai! — dar
iš koridoriaus riktelėjo Z.Dairausi kameroje: tiktai du
mes pasilikome: aš stoviu prie
stalo, antras su maišeliu ant
pečiu — prie durų. Ištiesiau
jam ranką; spaudžiamės del-
mus, vienas antram. Nejauci
abiem.Vaikščioju po kamara, žiū-
riu, ar nėra kur duonos. Va-
ksare valgiau kažkokį duonos
mišinį su miltu, kur vienas iš
savo krepišo žmonėn metė. Jam
susitrynė duona, susimaišė su
miltu; jis išmetė, o aš suval-
giau, surinkęs nuo grindų. Ra-
dan daug duonos gabalėlių, vi-
są surinkus katiliuką; kaip žve-
ris sėdau valgyti.Vaikščioju po kamara, žiū-
riu, ar nėra kur duonos. Va-
ksare valgiau kažkokį duonos
mišinį su miltu, kur vienas iš
savo krepišo žmonėn metė. Jam
susitrynė duona, susimaišė su
miltu; jis išmetė, o aš suval-
giau, surinkęs nuo grindų. Ra-
dan daug duonos gabalėlių, vi-
są surinkus katiliuką; kaip žve-
ris sėdau valgyti.Vaikščioju po kamara, žiū-
riu, ar nėra kur duonos. Va-
ksare valgiau kažkokį duonos
mišinį su miltu, kur vienas iš
savo krepišo žmonėn metė. Jam
susitrynė duona, susimaišė su
miltu; jis išmetė, o aš suval-
giau, surinkęs nuo grindų. Ra-
dan daug duonos gabalėlių, vi-
są surinkus katiliuką; kaip žve-
ris sėdau valgyti.Vaikščioju po kamara, žiū-
riu, ar nėra kur duonos. Va-
ksare valgiau kažkokį duonos
mišinį su miltu, kur vienas iš
savo krepišo žmonėn metė. Jam
susitrynė duona, susimaišė su
miltu; jis išmetė, o aš suval-
giau, surinkęs nuo grindų. Ra-
dan daug duonos gabalėlių, vi-
są surinkus katiliuką; kaip žve-
ris sėdau valgyti.Vaikščioju po kamara, žiū-
riu, ar nėra kur duonos. Va-
ksare valgiau kažkokį duonos
mišinį su miltu, kur vienas iš
savo krepišo žmonėn metė. Jam
susitrynė duona, susimaišė su
miltu; jis išmetė, o aš suval-
giau, surinkęs nuo grindų. Ra-
dan daug duonos gabalėlių, vi-
są surinkus katiliuką; kaip žve-
ris sėdau valgyti.Vaikščioju po kamara, žiū-
riu, ar nėra kur duonos. Va-
ksare valgiau kažkokį duonos
mišinį su miltu, kur vienas iš
savo krepišo žmonėn metė. Jam
susitrynė duona, susimaišė su
miltu; jis išmetė, o aš suval-
giau, surinkęs nuo grindų. Ra-
dan daug duonos gabalėlių, vi-
są surinkus katiliuką; kaip žve-
ris sėdau valgyti.Vaikščioju po kamara, žiū-
riu, ar nėra kur duonos. Va-
ksare valgiau kažkokį duonos
mišinį su miltu, kur vienas iš
savo krepišo žmonėn metė. Jam
susitrynė duona, susimaišė su
miltu; jis išmetė, o aš suval-
giau, surinkęs nuo grindų. Ra-
dan daug duonos gabalėlių, vi-
są surinkus katiliuką; kaip žve-
ris sėdau valgyti.Vaikščioju po kamara, žiū-
riu, ar nėra kur duonos. Va-
ksare valgiau kažkokį duonos
mišinį su miltu, kur vienas iš
savo krepišo žmonėn metė. Jam
susitrynė duona, susimaišė su
miltu; jis išmetė, o aš suval-
giau, surinkęs nuo grindų. Ra-
dan daug duonos gabalėlių, vi-
są surinkus katiliuką; kaip žve-
ris sėdau valgyti.Vaikščioju po kamara, žiū-
riu, ar nėra kur duonos. Va-
ksare valgiau kažkokį duonos
mišinį su miltu, kur vienas iš
savo krepišo žmonėn metė. Jam
susitrynė duona, susimaišė su
miltu; jis išmetė, o aš suval-
giau, surinkęs nuo grindų. Ra-
dan daug duonos gabalėlių, vi-
są surinkus katiliuką; kaip žve-
ris sėdau valgyti.Vaikščioju po kamara, žiū-
riu, ar nėra kur duonos. Va-
ksare valgiau kažkokį duonos
mišinį su miltu, kur vienas iš
savo krepišo žmonėn metė. Jam
susitrynė duona, susimaišė su
miltu; jis išmetė, o aš suval-
giau, surinkęs nuo grindų. Ra-
dan daug duonos gabalėlių, vi-
są surinkus katiliuką; kaip žve-
ris sėdau valgyti.Vaikščioju po kamara, žiū-
riu, ar nėra kur duonos. Va-
ksare valgiau kažkokį duonos
mišinį su miltu, kur vienas iš
savo krepišo žmonėn metė. Jam
susitrynė duona, susimaišė su
miltu; jis išmetė, o aš suval-
giau, surinkęs nuo grindų. Ra-
dan daug duonos gabalėlių, vi-
są surinkus katiliuką; kaip žve-
ris sėdau valgyti.Vaikščioju po kamara, žiū-
riu, ar nėra kur duonos. Va-
ksare valgiau kažkokį duonos
mišinį su miltu, kur vienas iš
savo krepišo žmonėn metė. Jam
susitrynė duona, susimaišė su
miltu; jis išmetė, o aš suval-
giau, surinkęs nuo grindų. Ra-
dan daug duonos gabalėlių, vi-
są surinkus katiliuką; kaip žve-
ris sėdau valgyti.Vaikščioju po kamara, žiū-
riu, ar nėra kur duonos. Va-
ksare valgiau kažkokį duonos
mišinį su miltu, kur vienas iš
savo krepišo žmonėn metė. Jam
susitrynė duona, susimaišė su
miltu; jis išmetė, o aš suval-
giau, surinkęs nuo grindų. Ra-
dan daug duonos gabalėlių, vi-
są surinkus katiliuką; kaip žve-
ris sėdau valgyti.Šiūdyjame, mazgojame grū-
dis, kubilus ("uarašas") me-
šame: mes išlikome, bet ar il-
gai čia būsime, ar dar iš tikro
likome? Tie, kurie čion ateis,
neilgai teks: tai jų paskutinių
gyvenimo dienų butas.Šluokime, mazgokime, neš-
kime parašus. Sargai rėkia ant
mūs, stūnido. Iki šiol jie ne-
buvo tokie žiaurūs. Atlikome
darbą. Varo mus visus žemyn
į vieną kamara. Čion randame
jau likusius nuo pirmųjų šau-
dytų. Teškonės sau vietų. Čia
dar blogiau: astalinių grindys,
durų nėra, šalta.Visi išlieki susipažįstame. Ta-
čiau atvirai negalime kalbėti,
kadangi tarp mūs yra ir prai-
kalta raudonarmiečiai, daž-
niausiai už girtuoklįvima, ir
vežikai, kurie už komisaro ve-
žiojimą norėjo mūs jo mokesnio
ir už tai papuolė kalėjiman.Buvo dar kitų. ("Lietuva")
K. Aleksa.

(B. d.)

KLAIPĖDOS ALBUMAS.

Indomiausias ir svarbiau-
sias lietuviams šių dienų įvy-
kis yra Klaipėdos Krašto au-
sijungimas su Lietuva. Da-
bar visi norėtų pamatyti
kaip išrodo Klaipėdos mies-
tas. Kaip sykis "Darbinin-
kas" turi Klaipėdos miesto
Albumą. Skubinkitės išsi-
rašyti. Kaina 50c.NCL
NORTH GERMAN
LLOYD
LAIVOKORTĖS
JUSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE
— per —
BREITENHA
DIDŽIAUSIŲ VOKIETŲ LAIVŲ
Graziosios 1 klasės kambariukai. Auto-
matizacija. Linija Lietuvos Emigrantams.
Informacijai klauskit vietoje arba
NORTH GERMAN LLOYD
192 Washington St., Boston, Mass.

BALTIJOS-AMERIKOS
LINIJA 9 Broadway, New York, N.Y.
TIESI KELIONĖ LIETUVA
PER HAMBURGĄ PILIAJ
ARBA LIEPOJŲ
VAŽIUOKITE VISI PARANKIU IR
TIESIU KELIU
Lietuviai važiuojanti į Pilią, aplen-
kia lenkų juostą (kolidoria). Visa trečia kla-
sa parduota 1 kambarius ant 2-jo, 4-jo ir 5-jo
lovy.

Specialiosios Kalėdų lapkričio
S. S. LITUANIA.....Lapkričio 7
S. S. POLONIA.....Lapkričio 14
13 New York ir Bostono | Hamburgą \$108.50
Pilią \$108.50, | Libavą ar Memelį 107.
13 Bostono ir New York per Fall River Liniją.
Kreipkitės prie vietinių agentų.

LIETUVĄ ANT S. S. LEVIATHAN

GREITAS IR PUKIS JURIJ MILZINAS-LAIVAS

Jelau nortie lankyt Lietuvą šias kalėdas reikia pakviesti šeimyną iš
senos tėvyčios, neapleisti pasitiktį artimais, didele arba, pukeit ir
sugrąžinti laivą tarp Amerikos, Jurių Milzinas, neapleisti gaut daugiau
už plaukias: dideli kambariai, atskiri kambariai poromis arba šeimynoms,
dideli daug, sofos, svetainės, patalpos ir šaltus valgių, šunų maisto
gavų natūralus ir visais patogumais. Ir kaitaliate po pietumų Su-
vienų Vakarų Vakarais.

Ta pati patarimų ir patogumų gausite ir ant kitų greitų, did-
jų S. S. V. laivų: S. S. Southampton arba Bremen, iš
kur šios Italijos agentai prižiūrės saugų kelionę į namus.

Dėl trečios klasės kelių reikėtų informacijų rašykite:
UNITED STATES LINES
45 Broadway, New York City
Lokaliai Agentai visose miestuose.
(Valdantieji Operatoriai del
UNITED STATES SHIPPING BOARD

KAS GIRDėti LIETUVIŲ KOLONIJOSE.

PHILADELPHIA, PA.

Lindėlis.

Mirė Kazimieras Daškevičius, 46 metų, palikdamas dideliam nuiludime savo moterį ir brolių.

Velionis gyveno po no. 130 McClellan St., Phila., Pa. Iš Lietuvos paėjo Kauno rėd. ir apskrėčio, kaimo Pamituvio, parapijos Veliuonos, Stakų filijos. Velionis pasirodė dvyliką dienų, ligą — "šaltąjį amonią." Velionis per nekurį laiką dirbo cukernėję. Visiems buvo gerai užjaudantis. Ant paskutinio atsivėlimo uždėjo gyvų gėlių buketus. Kvietė, kad buvo du, nuo darbininkų tos diebtuvės kur velionis dirbo, su užrašais: "Atsivėlimas dirbtuvės draugų, su Dievu ant visados." Anglų kaboje: "Sympathy of McClellan Sugar Workers."

Del nupirkimo kvietimų buvo komitete sekanties ypatos: V. Baranaukas, J. Varnas, Vik. Bartkus, A. K. Daškevičius mirė spalio 18 d., palaidotas 23 d. spalio, iškilmingai lašųnėnėmis apėigomis, Sv. Kryžiaus kapinėse.

NASHUA, N. H.

Spalio 21 d. "pasidėję" savo Hudsoną, pasiėmė visą šeimyną ir porą jaunų vyrų, K. Čirvinas ir J. Manas, leidomės į Nashua, N. H. Diena buvo labai graži ir važiuoti buvo malonu. Gamtos rudens grožybės daro ypatingą įspūdį. Lapeliai nuo medžių krinta, visur sausa, ruduoja; tik krivės ubonių supilta pakelėms laukia kada ateis snigti jų loimūnėms.

Iškeliajome iš Worcesterio 9 val., o 11 val. jau buvome Nashua, važiuojant man, vis rūpėjo kad suspėtume nuvažiuoti nors ant sumos į Nashua, lietuvių bažnytelę. Tad sustojus pas bažnyčią tuoj ir smukau, bet jau biskp. buvo pėrvėlu. Pamaždas laikė skėpė, delto kad vėrus pertaisoma žmonių prisirinkti nespėdau, ir tai daug svertimantų; sumai pasibūgus tuojas ir išėjo dauguma. Pamažds klausyti pasiliko apie 250.

Po pamaldų išėjus tuojas pamatė P. K. Nadzeiką. Jisai mane vos pažino, bet aš jį tuojas pažinau. Mums bekalbant išėjo ir jų klebonas kun. P. P. Danianus. Aš pasveikins aukavau nors mažą auką ant bažnytelės ir meldžiau ka parodytų vidurį. Klebonas liepė ponui Nadzeikai kad parodytų, tad P. Nadzeika nusivėdė ir vidurį mūs visus. Bažnyčios vidus labai puikiai ištaisytas, sudėtos kietos medžio grindys, nudažytos sienos, suvesta elektros šviesa (pirma nebuvo elektros). Žodžiu sakant, labai puikiai ištaisyta Nashua lietuvių bažnytelė.

Lapkričio 11 d. bus įėjimas į naują bažnyčią.

Po apžiūrėjimui bažnyčios nuvažiuojant pas poną K. Nadzeiką. P. Nadzeika parodė savo stabas, puikiai ištaisyta, pagal naujausios mados. Paskui nusivėdė ir restauraciją ir užfundino mums po karališkus pietus. Tad mes tarėm pp. Nadzeikams širdingą ačiū už puikų pavaišinimą.

Talpei aplankėm ir Tamulėvėčius ten taip pat maloniai priėmė ir surengė puikią vakarienę.

Nashua lietuviai yra malonus ir priimti, rodo niekad su jais nepersiskirtum. Lietuvių ten randasi daugias tūkstančiai, ir daugiasia vienišiai.

Yra Sv. Kazimiero Draugija ir turi narių 470; turto apie \$11,000; dar yra ir daug kitų draugijų bei kuopų. Tad reikiu, kad Nashua lietuviai organizuoti. Janimo, ypač merginų, aš jų gana gražus būvelis, tik joms reikia gerų vadų, kurie galėtų daug nūnandingo nuveikti, ypač dailėje.

Darbai ten eina gana gerai, kaip sakė p. K. N. Katalkai su klebonu gerai sugyvena, ir šities turi augventi, nes matosi jo darbi vausiai. Garbė Nashua klebonui ir ieviams už autaišymą puikių bažnyčių.

J. M. Vieračis.

LAWRENCE, MASS.

Mūsų kolonija rengiasi prie uilėjau. Jan programos sudarytas ir skelbiamas. Štai tasai skelbimas.

1898 ————— 1923

SIDABRINIS JUBILEJUS

25 metų sukaktuvių nuo sutvėrimo Paapijos

Sv. Pranciškaus

Lawrence, Mass.

Spalio 29 ir Lapkričio 3 — sodinimas Jubilėjus paminėjimui ir atminčiai medžių, koplyčios kalne, "Palangoj," Malonės kiekvienas parapijonas — pasodinti po vieną medį. Tą galima padaryti ir per kitą asmenį.

Lapkričio 6, 6 val. Sv. Mišios už Kun. Žebri ir Pamokslas. 9 val. Sv. Mišias už Parapijos tvėrėjus, palaikytojus ir mirusius.

7-30 val. vakare — Prakalbos — Kun. Sestokas, P. Gudus.

Lapkričio 9 ir 10 — Parapijonų Ispazintis.

Lapkričio 11 dieną, 8 val., 9-30, 11-00 val. Parapijonų Sv. Mišias ir Komuniją.

6 val. vakare — Parapijonų Bankietas.

JUBILEJAUS FĖRAI Nov-Lapkričio 16, 17, 23, 24, 26-30 d.

Mūsų parapijos garbė reikalauja, kad visi Parapijonys baigtų Bažnyčios statymo auką. Pripildytų savaitinius konvertelius ir nepalstų veikę ir aukavę.

Rengimo Komiteta:
Kun. F. A. Virmauskis.
Povilas Gibas.
Petras Aurila.

CLEVELAND, OHIO.

Susipažinimo koncertas.

Įžymiausi lietuviai muzikai artistai: Jonas Čižauskas (baritonas) ir Marijona Čižauskienė (coloraturo soprano) duos koncertą nedėlioj, Lapkričio Nov. 4 dieną, 1923 m. Sv. Jurgio parapijos Svetainėje, Superior Ave. ir East 67-ta gatvė.

Gerbiameji Lietuviai—

Maloniai užkviečiami visi lietuviai Clevelando ir apilinkės ant šamauos Čižauskų koncerto.

Nesyki amerikonių laikraščiuose kritikai pavadino gerb. M. Čižauskienę "Lithuanian Galli-Curei," kuri savo ankštą skambančių balsų užžavėjo didžiausias minias žmonių.

Gerb. J. Čižauskas yra įžymiausias tarpe lietuvių baritonas, savo puikiu išlavintu balsu daro giliausius įspūdžius.

Gerb. Kleb. Kun. Vilkutaitis kalbės apie muziką.

Griežt smulkintikas N. Neve-rauskas.

Įžanga 50 ir 75c. ypatai.

Duys atdaros nuo 7:00 vak. Pradžią 7:30 vakare.

Širdingai kviečia

Rengėjai.

Stasys — Juozai, kodėl tavo pakausis pilkas?

Juozas — Delto, kad plaukai ant proto nesuga.

Stasys — A-a, tai dabar žinau delko moterims ant smakro neauga baržda.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

VIETINĖS ŽINIOS

RENGKITES VISI.

L. D. S. 1-ma kuopa rengia milžinišką vakarą, kuris atsi-bus lapkričio 4 d. 8 m. parapijos svetainėje ant 5-tos gatvės, So. Bostone. Pirmu kartu bus statomas Bostone puikūs ir juokingas vakalas už savaitės. Tasai vakalas — tai "Elgėjų Gudrumas," komedija 3-jų veiksmų. Tai-gi gerb. malonė-kit skaitlingai atsilankyti ana-minėto vakaro, nes užtikrinam kad būsite patenkinti, o juokų tai pilnas kišenės prisikrausite, nes tai juokingiausias vakaras kokių dar Bostone nebuvo. Prie-tam bus ir kitokių pamargini-mų, kaip tai plano skambin-imas, smuikos griežimas, eilės deklamacijos. Veikalą atvai-dins L. D. S. 1-ma kp. gabūs lo-šėjai. Tikimės su tamistomis pasimatyti ant minėto vakaro.

Kviečia Rengimo Komiteta.

CHORISTAMS

Visi choro nariai malonė-kite susirinkti ant repetitijos utar-ninko vakare spalio 30 d. del nekurių priežasčių.

Choristė.

Yra svarbus laiškas iš Lietu-vos del Juozo Bružinsko ir Ma-rijonos Petrauskaitės. Malo-nėkite ateiti ir atsimti arba at-sisaukite šiuo antrašu: Lith. Sales Corp., 414 W. Broadway, So. Boston, Mass.

PUIKI VAKARIENĖ.

Surengė Lietuvos Dukterų Dr-ja po globa Motinos Dievo vakariene ant 7-tos gatvės pa-rapijinėj svetainėje. Sytainėj svečių buvo pilnatė svetainė, kad kurie iš svečių biskp. pavė-lavo tai jau sėstis nusėtko sė-dynių. Ant tos vakarienės bu-vo gerb. vietinis kun. Urbanavė-tyčius o už valandėlės atvyko ir gerbiamas kun. Šuskaitis iš Cambridge. Iš vaikų susidėju-si puiki orkestra labai puikiai pagriežė pa vadovystė jauno vaikino Stravinsko. Orkestra susidėjęs buvo apie iš. 12-kos vaikų. Ant tos vakarienės at-silankė buvo Petras Akunevi-čius su savo žmona, kurie paau-kavo gražiausių kvietkų del stalų papuošimo. Taip-gi kvietkų paaukavo Lithuanian Furniture Corp. vedėjas Anta-nas Ašmenskas.

GARSUSIS MEDIS NU-VIRTO.

Cambridge'uje prie Harvar-do universiteto nugriuvo sto-riskass medis, po kuriuo Jun-gus Washington prieš 148 metų paėmė vadovystę ant Amerikos kolonijalių arnių. Tas medis jau buvo padžiūvęs. Kai dar-bininkai buvo pasistatę kopė-čią prie to medžio ir norėjo ge-nėti nudžiūvusias šakas, tai me-dis griuvo iš šaknų.

MINĖJO SUKAKTUVES.

Bostono universitetas perėi-ta pėtnyčią minėjo 50 metų gy-vavimo sukaktaves.

SUO IŠGELBĖJO.

Walthame ant Forest St. bu-vo ištikus naktį gaisras. Ug-mį pajuta šuo ir padarė žėrmę. Žmonės nubudo ir pajuto bėgą degančiame name. Tai visi dar suėpėjo išsigelbėti. Nuostolių už \$15,000 padaryta.

Ubagų Gudrumas

KOMEDIJA TRIJUOSE VEIKSMUOSE

BUS STATOMA LIET. DARB. KOOP. SA-GOS 1-OS KUOPOS

Nedėlioje, Lapkričio 4-tą d.

7:30 vakare

SV. PETRO PARAPIJOS POBAŽNYTINĖJE SALEJE

Penkta Gatvė,

South Bostone.

IZANGA SUAUGUSIEMS 35 CENTAI; VAIKAMS 10 CENTŲ

Vaikai be tėvų į svetainę nebus leidžiami.

Kas žino, kas matė Lietuvos ubagus, tas gali suprasti, kas per komedija galės būti. Juokų bus tiek daug, kad kiekvienas yra prašomas savo pilvą ne su vienu, bet su keliais diržais su-risti, kad netrukty. Kurie turi papratimą juokdamies verkti, tai lai nepamiršta pasiminti keliolikos nosinių, nes gali nuo asarų visas suslapti. Nepamirškite tatau, kad tokio veikalo dar nei vienas nėra matęs. Taip-gi nepasivėliokite, nes kas pirmes-nis, tas bus geresnis.

Kviečia visus L. D. K. S. 1-ma KUOPA

PLENUOJA DIDŽIĄ STOTĮ.

So. Bostone Calf arba Cow Pasture tapo parduota ir čia plėnuojama parduoti milžiniškas geležinkelio stotis. Tai bū-tų panašios stotys į New Yorko garsią Bush terminal. New Yorko bankieris būrys ir ke-lėtas užsieninių kompanijų tuo-mi yra užinteresuoti. Calf Pasture turi 350 akierių žemės.

Pajūryje čia pat didžios prie-plaukos, kur didžiansi jūrų lai-vai gali atplaukti. Čia at-plauktų didžiausi pasažieriniai ir prekiniai laivai. Pasažieriai ir prekės galėtų tiesiog iš laivo eiti į traukinius panašiai, kaip Liverpoolyje ir Southamptonė. Pašto siuntiniai iš Europos čia būtų gaunami viena diena ankščiau, negu New Yorke ir dvim dienom ankščiau, negu Philadelphiaj ar Baltimorej.

CUNARD

IS BOSTONO Į LIETUVĄ PER LIVERPOOL

Ant Naujų, Didelių, Puikių

Alieju Varomų Laivų:

SAMARIA — Lapkričio 6

AUTSONIA — Gruodžio 3

Greitas patikrovimas į Lietuvą

ir visus Baltijos valstijas. Puikios vietos, geras valdys.

Talpai iš New Yorko, ypatingai prižiūrinč kelioną į Lietuvą ir visus Baltijos valstijas kas utar-ninką ant trijų marių milžinių, su persėdimu Southamptonė

MAURETANIA, AQUITANIA, BERENGARIA.

Talpei reguliariai išplaukiam

tiesiai į Hamburgą ant naujų alie-jum kuriančių laivų. 3 klasė 1

Pilnyr \$100.00, (1) Hamburgą \$100.00. Karės taku \$50.00.

CUNARD piniginių ordėralis iš-mokami Lietuvoj greitai, užtik-rintai, gerai.

Del informacijų kreipkitės prie vienišo agento arba:

THE CUNARD STEAM SHIP COMPANY LIMITED

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

128 State Street, Boston, Mass.

TIK KĄ IŠ LIETUVOS

Tik ką iš Lietuvos esame gavę maldaknygių "ŠALTINIS." Yra tai didelė maldų knyga. Turime net kelių kainų: \$2.25, \$3.00 ir \$4.25. Kurie norėtų, tai tepasi- skubina, nes mažai jų tetrime. "DARBININKAS"

386 Broadway, So. Boston, Mass.

GEORGE H. SHIELDS

ADVOKATAS

811-812 Old South Building

294 Washington Street

BOSTON, MASS.

Valandos: 9 A. M. iki 5:30 P. M.

Gyvenimo vieta

10 Winter Street, East Boston

Tel. East Boston 152-J.

Tel. Main 2483

PARSIDUODA NAMAI

6 šeimynų, po penkis kambarius, su vėliausios mados įtaisymais. Rėndų neša į mėnesį \$180; nuo gruodžio 1 d. rėndų bus \$210.00 mėnesį. Kaina \$18,300.00.

Dorchester'je, 3 šeimynų medi-nis namas, po penkis kambarius, apie devynių metų senumo, su vėliausios mados įtaisais. Rėndų ne-ša į mėnesį \$114.00; kaina \$12,700.00.

Delei platesnių informacijų kreipkitės pas:

F. A. ZALESKAS,

395 Broadway, So. Boston, Mass.

Tel. S. B. 2340.

PARSIDUODA

Kas norėtų pirkti jaunų slyvų, grūšių medelių pigiai, lai atsi-sauka 3 Rowe St., Dorchester, Mass.

(30)

PARSIDUODA MĖSINYGIA

Nuo senai išdirbtas biznis, groser-nė ir mėsos krautuvė, turi būti greitai parduota už pusę kainos kiek yra vertas. Prekė \$1800. B. KONTRIMAS, 120 Marine Road, arba A. Ivaskovičiaus ofise, 361 W. Broadway, So. Boston.

NAMAI—MORGIČIAI

Parduodu namus ir parėpinu mortigijus. Visais pirkimo, par-davimo ir įvairiais kitais reika-lais kreipkitės pas mane.

A. F. KNEIŽYS,

494 Broadway, So. Boston, Mass.

Tel. S. B. 0770

JAU TURIME LIETUVISKŲ

ŠOKIŲ ORKESTRAI

FOLIO (DALI) NO. 1.

Talpinanti 31 populiarių lietuviš-kių šokių šiem instrumentams: 1-lmai Smulkai, 2-rai Smulkai, Bassai, Violončelė, Fleitai, Klar-netai A. 1-mam ir 2-ram Kornė-tui A. Trombonui (stipriausiam balsui), Bugnui ir Piano akom-panuoti. Kaina kiekvienas rūšis 50c. Piano akompanuoti \$1.00.

Katalikai turi suprasti, kad jų aukos ir pasikventimas dėl katalikų spaudos sustiprinimo bus malonesnis Dievui ir pačiai Bažnyčiai, ir žmonėms naudingesnis, negu pirkimas bažnytinio indy ir net negu bažnytinės apeigos. Pažinti to nesupras visi katalikai, mes negalime tikėtis sulaukti spaudos kuri atitiktų Katalikų Bažnyčios rimtybei ir pajėgoms. Žmonių vadai, pirmiausia gi kunigai, turi skatinti tai savo didžiausiu uždaviniu.

Vyskupas Killan.

Organas Amerikos Lietuvių
Bjomo Katalikų Šventos
Juozapo Darbininkų
Sąjungos.

DARBININKAS
UTARNINKAS, RINKA
SUBATOMIS.
Metams \$4.50
Užrašyti metams \$5.50
DARBININKAS
866 Broadway, Boston 27, Mass.
Tel. South Boston 620.

VOL. VIII, No. 121.

UTARNINKAS, SPALIU 30 D., 1923.

Kaina 4 centai

Darbas ir koperacija

NAUDOJA KAIZERIO PALOCIŲ.

BERLIN. — Kaizerio palocius tapo pavestas vaikų priežiūrai. Vartoję, kur kaizeriui buvo gaminami valgiai, dabar gaminama valgiai badaujančioms kukidams. Palocius pavestas Austrijos Šelpimo draugijai. Palocius virtuvėse pagaminama 4,000 vaikų valgių.

NEGRŲ EMIGRACIJA.

WASHINGTON. — Per pastaruosius 12 mėnesių iš pietinių valstijų į šiaurines persikraustė 478,700 negrų. Yra spėjama, kad žiemai artinantis daug negrų sugrįš į pietines valstijas atgal.

DUONOS KAINA.

BERLIN. — Berlio Taryba nustatė duonos kainą dešimčiai centų dienų. O kaina tokia: už kepalėlį 10,000,000 markių.

APDRAUDOS KOOPERACIJA.

MANCHESTER, Anglija. — Koperatyvė apdraudos drauga per vienus metus įplaukų turėjimą \$8,250,000. Tas parodo, kaip didį biznį jis varo.

KIEK PASELPOVIS ISMOKĖJO.

CHICAGO. — Cigar Makers International Union per 43 metus savo gyvavimo išmokėjo beneficitaris \$18,503,426. Iš to streiko beneficitaris išmokėjo \$3,560,170. Unijos balansas yra \$363,729. Narystės metinė mokestis 1878 m. buvo \$1.34, po to mokestis vis kilo ir 1922 m. narystės metinė mokestis buvo \$26.01.

BIZNIERIAI GARSINKITES "DARBININKA".

UŽ KOOPERACIJĄ.

Šių metų Amerikos Darbo Federacijos seimas panaujino savo nusistatymą už kooperaciją Rochdale'io principais paremtą.

Štai Federacijos nusistatymas: "Niekas įtikinančiai negali užginėti, kad turbininkų sąjūdimo distribucijos srityje iš pamatų nėra gerai. Dažnai yra taip, kad dalyką pagaminti arba farmeriui produkcuoti daugiau atsieina, negu ji parduoti. Yra aporuota, kad iš kiekvieno dolerio už uktio produktus farmeris gauna 18c, o kita dalis eina už transportaciją, laikymą ir pardavimą korporacijoms, pelnagrobiamis ir vertelgomis."

Toliau pareiškiamas: "Antras svarbiausias dalykas po unijinio judėjimo yra tai lengvas bet galingas budas apsiginti nuo išnaudojimo ir kooperatyvų judėjimas. — Paprastu Rochdale'io kooperatyvų būdu bilijonai dolerių, kurie dabar eina praturtinimui kapitalistų pasilikti farmeriams ir darbininkams."

Toliau nurodoma, kad apdraudos kompanijos yra pavaldžios prie ko kooperacijos gali prieiti. Nurodoma, kad apdraudos kompanijos įstatymais taip apstatytos ir nustatytos, kad jos negali subankrutyti. Už tos kompanijos turi 1,000,000 agentų, daugybės darbininkų. Rochdale'io pamiatais apdraudos kooperacija sutauptyti apsidraudusiems milijonus dolerių.

NELAIMĖ KASYKLOJ.

CARPANO, Italija. — Kasykloje ištiko eksplozija ir užgriuvo 20 žmonių. Iš jų 13 buvo išimti, bet jie buvo vos gyvi.

Mirė elektrikinis raganius

NETIKĖTAI MIRĖ.

SCHENECTADY, N. Y. — Visai netikėtai mirė garsiausias pasaulyje inžinierius ir išradėjas Charles P. Steinmetz. Jis mirė 1923 m. rugpjūtio 26 d. Jis mirė nuo širdies priepuolio, kuris buvo vadinamas elektrikinis raganius.

Mirė pereitą pėtnę išvyto. Jis buvo vakacijų vakarinėse valstijose. Sugrįžęs su negalėję ir susilaukę nestikėto galo savo vaisingam gyvenimui.

Jisai yra kilęs iš Vokietijos. Kaip jaunas vyras jis Ameriką atvyko prieš 35 metus. Iš Vokietijos turėjo bėgti dėl savo darbuotojų socialistineje dirvoje. Ameriką atvykęs turėjo \$10. Nors jai buvo 24 metų amžiaus, vienok buvo užaugęs. Jis ir liko tokiu pamažu. Jo kūno tikėlo buvo, kaip 14 metų amžiaus vaiką. Tik jo galva buvo normališko žmogaus didumo.

New Yorkan priėmęs jis apsisistojė Yorkers'e. Gavo darbą ir dirbo už \$12 savaitėje. Dirbo kaip braižytojas. Visus ilgus vakarus po darbo jis studijavo, rokavo. Jo draugai juokėsi, tyčiojosi iš jo. Vadinato "good time'y". Tačiau nieko neatbojo, o savo varė. Jis pats sau valgi gamindavo šis. Netikėtai jo dirbtuvėje bosas apsiliejo ranka anilipni juodyla, kurio nebuvo galima nuplauti. Perpykęs bosas išėjo kur Steinmetz dirbo. Steinmetz dažinojės bosą "trubeli", pasakė kartoti tam tikrą rūgštį ir juodylą nuplovė. Nuo tada Steinmetz kilmės augstyn dirbtuvėje prasidėjo.

1890 m. laikraštyje The Electrical Engineer pasirodė jo su-sekminių elektrų srityje. Kai Amerikos valdžia klumpakojė. Kai susekė varymą elektrų vieloje ir laikymą elektrų tam tikruose prietaisuose. Jis susekė, kad elektrų, kaip ir kokio ki-tarito daikto galima laikyti inde. Po jo išradimo prasidėjo nau-ja galybė elektrų srityje. Steinmetz patapo vyriausiu in-žinieriu General Electric kom-panijos Schenectady, N. Y. To-ji kompanija yra didžiausia e-lektrikinė dirbtuvė. Dirbtu-vė apima 325 namus, kur dir-ba 20,000 darbininkų. Toji dirbtuvė turi 44 šakas kituose miestuose. Iš viso tai kompa-nijai dirba 60,000 darbininkų. Toji kompanija 1920 m. savo gaminių pardavė už \$275,753,487. Schenectady's dirbtuvė dirba 500 inžinierių ant kurių vyriausias buvo Steinmetz, iš kurio prieš keletą metų drau-gai tyčiojosi ir šaipėsi, kad ji-sai buvo ant savo konygų ir po-pierų užsigulęs. Jisai algos gaudavo po \$100,000 metuose. Nors buvo milijonierius tačiau gyveno labai paprastai. Į dar-bą važiuodavo strykturiu. Dar-bu užimtas neturėjo laiko nei apsigyventi. Tačiau buvo radęs šeimyną, kur gyveno, kaip jo užimtas neturėjo laiko nei apsigyventi. Tačiau buvo radęs šeimyną, kur gyveno, kaip jo užimtas neturėjo laiko nei apsigyventi.

Steinmetz sako, kad ateityje elektrą bus visai pigi. Būsią elektrikiniai automobiliai, dvi-račiai. Elektrą būsią namai apšildomi. Elektrą į namus ateis taip kaip dabar vanduo.

PRITARIA NEPRITARIA.

PARYŽIUS. — Francijos valdžia šoka klumpakojė. Kai Amerikos valdžia panaujino sa-vo sutildimą dalyvauti tarptau-tinėje komisijoje nustatyti Vo-kietijai kontribuciją, tai Fran-cija sakė sutinkanti. Dabar Francijos premieras išnaujo pareiškė, kad nesutiks, kad kontribucija būtų mažesnė, ne-gu Versalio taikos sutartis nu-matė.

NEPAPRASTAS NUPIGINIMAS!

ŠVENTAS RAŠTAS
NAUJOJO ISTATYMO
Gražiais Apdais Tiktai Vienas Doleris

"DARBININKAS"
366 West Broadway So. Boston, Mass.

ZINIOS IŠ LIETUVOS.

— Spalių mėn. 1 d. suėjo lygiai keturi metai kai eina kooperacijai paskirtas laikraštis "Tarka", nes ji pradėjo eiti 1919 m. spalio mėn. 1 d. Per tuos ket- verius metus kooperatyvų skai- čius žymiai padidėjo ir koope- racijos idėja plačiai pasklido Lietuvos visuomenėje. Prie to, žinoma, daug prisidėjo doc. P. Šalčiaus redaguojamas laik- raštis "Tarka".

— Š. m. spalio mėn. 2 dieną Respublikos Prezidentas p. A. Stulginskis, savo kanceliarijos viršininko lydimas, atsilankė Ukuvergėje, kur po iškilmingo viešos kariuomenės, valdžios ir visuomenės atstovų pasitiki- mo ir kan. Tupo atlaikyti ka- pinės pamaldų, susirinkus de- delei milijai žmonių ir vietos organizacijoms su daugybe vainikų atidengė paminklą ža- vėjams už Lietuvos Nepri- kllausomybę ir sudėjo ant jų kapo vainiką.

— Tose išpuodingose iškilmėse dalyvavo ir sudėjo ant kapo vainiką taip pat Seimo Pirmi- ninkas kan. Staugaitis ir Kraš- to Apsaugos Ministras maj. Šliūps su Kariuomenės Vadu gen. Zukausku.

Venerinės ligos aukos.
A. PANEMUNĖ. Rokų kai- me iš 29 į 30 IV naktį įvyko gaisras. Sudegė plytinėjos su- gavo namai ir jį pats su žmo- na. Jie buvo plešikų užmušti ir- turtas išvežtas. Plėšikų suim- ti. Iš pašalinųjų pasakojimų pa- sirodė štai kas: užmušėjas ne- senai apsigėdęs su vieno netur- tingo žmogaus dukterija; iš- karto džiaugėsi savo laime. Bet pats turėdamas venerinę ligą užkrėtė ir žmoną. Žmona pradėjo sirginti, o jis — galo ieškoti. Buvo kelis kartus are-štuotas už peštynes ir už vėly- vaikščiojimą ir tt. Bet kai žmo- na buvo nugabena ligoninėn ir daktaras pasakė, kad ji ne- galinti su juo gyventi, jis vi- sai iš proto išėjęs ir ieškojęs savo nelaimingam gyvenimui galo, kurį ir priėjęs. Jis suim- tas kaip galvažudys.

Tad matome tos baisios li- gos pasekmes. Tada turėtų at- kreipti visų dėmę į šią ligą ir jos ypatingai saugotis. Turėtų jaunieji prieš vesdamies pati- krinti sveikatą pas gydytoją, kitaip neišvengiamos bus to- kios ir kitos panašios nelaimės.

KAUNO KRONIKA.

Nepavyko.
Šių gatvė Šilutėje įvy- ko vagystė. Vagys, 12 val. die- ną, nešant šeimulinkams na- mui, tik vieni seimulė, išbro- vė jai nematant į mišiganių- kaimbarį, išėjo į grobį auk- stinus daiktus ir pinigais. Še- mint tų metų išėjo kaimbari užrakindama. Kai ji sugrįžo ir- pajuto ne viena esanti —ėjo gėrimus.

STATYS DAUG NAMŲ.

DETROIT, Mich. — Henry Ford paskelbė, jog ant lotų netoli nuo savo dirbtuvės sta- tydins 30,000 namų namų. To- total ten užima 5,500 akry. Na- mai bus statomi pagal naują- sios mados, pagal Edisono pa- pajutą ne viena esanti —ėjo gėrimus.

KATALIKŲ PASAULIS

ŽYDAI PRIEŠ KATALIKUS.
LONDON. — Pasaulio kata- likiškai visuomenė nepritarė žydų sionistų idejai atsteigti žydų žemę Palestinoje. Taip nu- sisistatė delfo, kad žydai nebū- tų pakantūs katalikams Šven- tojoje Žemėje. Už tai dabar žy- dai nuolatai užkabina katali- kus ir šventąjį Sostą.

SPAUDA PAKILO.

PARYŽIUS. — Įvykusis "Ge- roso Spaudos" platintojų kong- resas parodė, kad pereitais me- siais katalikų spauda žymiai pakilo. "La Croix", vienas svarbiausių Francijos katalikų dienraščių, naujų skaitytojų gavo 50,000 naujų skaitytojų. Ir kiti katalikų laikraščiai žy- minas. Su kokių apaštališku nolium spauda platinama pa- rodo pavyzdį, kad vienas 18 metų jaunaitis apakė 260 šeimynas ir gavo laikraščius gavo 11,000, o nedidelė laida "La Croix" 150 metų skaity- tojų.

APIE SUSITARIMĄ SU RYMU.

LONDON. — Žymiausias An- glijos laikraštis "Times" užsi- minė ir rimtai svarstė suvien- jimą Anglijos Bažnyčios su Rymu.

RAGINA DABOTI DAILES VEIKALUS.

RYMAS. — Šventosios Tėvas išsiuntinėjo Italijos kunigams prašymą rupestingai globoti ir prižiūrėti dailes veikalus, e- samus bažnyčiose.

ISDALINO DAUG LITE- RATURŲ.

BROOKLYN, N. Y. — Ka- talikų Tiesos Drauga turėjo sa- vo suvažiavimą. Reportas pa- rodė, kad per pereitus metus laikraščių ir žurnalo išdalinta 1,591,271. O knygu katalikų 369,228.

VALDININKAI BĖDOJ.

BRISTOL, Pa. — Aštuoni valdininkai suareštuoti. Jų globoje buvo degtinės sandėlis vertės \$2,500,000. Tos degtinės daug išnykė.

FORDININKU SUVAŽIA- VIMAS.

DETROIT, Mich. — Gruo- džio 12 d. šia įvykis suvažiavi- mias veikėjų jorijūčių pasta- tyti Henry Fordą kandidatu į prezidentus ateinančių metų rinkimais.

JAU GAVO SNIEGO.

ASHVILLE, N. C. — Pasi- todė piramtnis sniegas. Nuo- 1906 metų tik keturis sykius taip anksti tepasirodė sniegas.

Geležinkelininkų streikas Lenkijoje

STREIKAS LENKIJOS.
VARSAVA. — Lenkijoje pa- sidėjo geležinkelininkų strei- kas. Nėra galimybes streiką greitai likviduoti. Valdžia do- nubiedinėjo negali darbinin- kams algų pakelti. Todėl strei- kas nuolatini didėja ir iš Var- šavos mažai traukinių beiseina. Del neatėjimo traukinių, Var- šavoj baigiasi maistas.

PASKELBĖ BADO STREIKĄ.

DUBLIN. — Kalėdinuose badauj 6,282 kaliniai. Jie yra politiškai kaliniai Šiun Feine- rial.

KIEK LANKO TEATRUS.

NEW YORK. — Laisnių de- partmentas skelbia, jog 1922 m. New York'o teatruose kas- diena lankėsi po 677,840 žmo- nių.

LAIŠKAI BE STAMPIŲ.

WASHINGTON. — Voki- tijos del piniginio krizio ne- spauzdinama stampų, o ant laiškų primušama, kad krizas užmokestis nemokėtis.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every TUESDAY, THURSDAY and SATURDAY

by

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on July 12, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

Yearly	\$1.50
Boston and suburbs	\$5.50
Foreign countries yearly	\$5.50

Čekų ir Lenkų konkurencija

Čia kalbėsime, ne apie ekonominę šių tautų konkurenciją, bet apie politinę. Kada gi ir Lietuva ir Čekoslovakija turės bendrą sieną ir kartu didelių nesutikimų su Lenkija, tai mums labai svarbu ir įdomu tampa: tai tarpe čekų ir lenkų kilančius ginčus ar rungtynes.

Jau visi žinome, kad Tautų Sąjungos paskutinėje sesijoje Lenkijos kandidatas J. S. Taryba "paskendo." Jo vietą laimėjo garsus čekų politikas, p. Beneš. Šita Čekoslovakijos laimėjimą labai teisingai įvertino ir Lietuvos politikai. Valdžios oficiozas apie šį įvykį štai ką rašo:

"Per šią sesiją įvyko nauji rinkimai į T. S. Tarybos narių vietų automatiškai išstočiusių nenulaukusių Tarybos narių. Laikytis vietų buvo viso šešios. Kiekvienai iš antrųjų valstybių svarbu turėti vietą T. S. Taryboje, nes tuomet lengviau yra praversti plėtimui savo nusistatymą. Tai ypač buvo svarbu Lenkijai, kad galėtų tiesiogiai ginti savo reikalus, kurių ji turi nemaža T. Sąjungoje, ir kurių beveik visi pasizymi neatsisakymu; tad nuolatiniis esamas Taryboje kaip tik buvo jai būtinas, kad šiaip taip savo interesus apgynus, ypač vėl kilus su kaimynais įvairiems teritoriniams klausimams dėl mažųjų tautų padėties Lenkijoje. Todėl Lenkija ir emė ruošti dirbti, kad jos kandidatūra į T. S. Tarybą rastų palankumą. Iš pradžių, ji metėsi į Mažosios Santaros (Čekoslovakija, Rumunija ir Pietų Slavai) pusę, ieškodama ten patarimo. Bet čia kelia lenkams užkirtą Čekoslovakiją, kurios užsienio reikalų ministeris p. Benešas turi didelę įtaką Mažosios Santaros, ir Mažoji Santarvė atsisakė palaikyti Lenkijos kandidatūrą. Vietoj Lenkijos Mažoji Santarvė nutarė statyti savo bendrą kandidatūrą į Tarybos narius, būtent p. Benešą Čekoslovakijos vardu. Nieko neatsiekus pietuose, Lenkija pakėlė akis į šiaurę, į Baltijos valstybes, manydama rasti čia pagalbos. Ir išlikusių, per Rygos Konferenciją Latvija, Estija ir Suomija pasizadėjo remti Lenkijos Tarybos nario kandidatūrą. Rygos pasizadėjimas sukėlė audrą Skandinavų spaudoje, kuri ypač peikė Suomiją už šį. Reik. ministerį p. Vennolą nurodė, kad susidėjimas su lenkais Suomijai nieko gera neavantiūrių duoti negali. Be to, atsisėdusi T. S. Taryboje Lenkija virstų lyg teiseju savo bylose. Už šitą malonę ir opozicinė Suomijos spauda, kaip tokią bylos pavyzdžiui, mūrodirėjų Vilniaus sritį.

"Šiaip ar taip Lenkija Rygoje rado pritartimo. Tiesa, šis pritartimas nebuvo galutinai nulemtas, kad Lenkija pakils į Tarybą, ir todėl Lenkija dar kartą mėgino susitarti su Čekoslovakija, bet nieko neatsiekus, ryžosi statyti savo kandidatūrą — ir pralaimėjo. Lenkijos pralaimėjimas buvo, juo skaudesnis, kad į Tarybą buvo išrinktas p. Benešas, kas aiškiai parodė, kad nežinant visų pastangų, Lenkijos įtaka Vakarų Europoje nėra tokia didelė, kaip Lenkija apie save manė, laikydama savo didžiąja valstybe.

"Lietuvai yra ypač malonu, kad Lenkijos vietoj T. S. Taryboje yra Čekoslovakijos atstovas p. Benešas, kurio diplomatiniai gebėjimai pakėlė Čekoslovakijos reikšmę Europoje, ir be to, kad visa čekų tautos praecis rodo, kad jai rūpėjo taika ir kultūros kėlimas, o ne avantiūros. Čekų valstybės su visais savo kaimynais geruoja gyvena, tik su Lenkija negali susitarti. Todėl išrinkimas į Tarybą Čekoslovakijos, o ne Lenkijos, lyg nurodo T. Sąjungos pasizymą netoleruoti toliau Lenkijos didelių pretenzijų tapę didelė valstybė, kuri negali sugyventi ir susitautyti su kaimynais, ir avantiūringos tautos vietoj atstovo pasibinko su nariu ramios darysios ir taikingos tautos garbą diplomato atstovui.

"Ir mes jau linkime ta prasme šokinio darbo."

Jeigu Lenkija būtų tvarki ir kultūringa valstybė, tai jos rungtynės su Čekoslovakais būtų visai lengvos. Čekoslovakija turi 14 milijonų gyventojų, o Lenkija net 32 milijonų. Abi valstybės turi apie 50 milijonų mažumų. Tik elgėsi su tomis mažumomis visai nelygus. Lenkijos kalėjimai prigrūsti ukrainių, gudų, lietuvių ir kitų tautų kultūrininkų-idealistų. Lenkų prispanda pralenkė Rusiją ir susilygino su senovės Turkija ar totoriais. Kas kita Čekoslovakijoje. Ten kaip ir Lietuvoje, mažumos, nors nelabai patenkintos, bet visgi turi lygias teises ir nekenčia brutalių persekiojimų, liūsoai plėtoja savo kultūrą.

Lenkų politikai tuščia galvėmis svajotojai ir isterikai. Lenkija neturi nei vieno vyro, kurs politiniu išmintingumu lygintųsi čekų Masarykui, Benešui ar Kromaržiui.

LENKAI SU VISAIŠ PYKSTASI

kaip šalies viduje, taip su pasienio tautomis. Jie geruoja tik su tolimais francūzais ir belgais ir su rumunais, kurie dreba Rusiją prisimindami. Lenkai spaudžia ukrainus Galicijoje ir Volynijoje, o rumunai — Bukovinoje tą pačią negarbingą rolę atlieka. Tad lenkų ir rumunų draugystė yra dviejų žulčių interesais paremta. Su visais kaimynais ir su savo kitataučiais piliečiais nuolat pykdamas, Lenkija neturi simpatijų net pas savo sąjungininkus francūzus. Teko mums kalbėtis su daugeliu francūzų visuomenės darbuotojų bei mokslo vyrų ir visi jie nusiskundžia, kad Lenkija juos karčiai apyvylui. Francija lenkus remia tik tol, kol Rytuose atsiras naujas francūzams sąjungininkas. Tada lenkų įkyrus viešpatavimas prisiartins prie lieptojalo.

ČEKOSLOVAKIJA DRAUGINGAI ELGIASI

su savo kaimynais (rumunais, vengrais, jugoslavais, austrais, vokiečiais ir net su pačiais lenkais) ir nepersekioja savo tautinių mažumų. Jų politikai toli pramato. Jie nieko neįžina, o visus tenkina. Kai francūzai susipyksta su angliais, tai čekų išmintingi vadai tuoj drožia Paryžiumi ir Londonu (1921 m. — Beneš, šmet Masaryk) didžiųjų tautų talkinti. Ir dabar Paryžiumi ir Londone p. Masaryką sutiko kaip dydį imperatorių. P. Masaryk skaitomas gudriausiu ir toliausia matančiu pasaulio politiku. Dangelis mano, kad p. Masaryko talentai pralenkia p. Poincaré ir p. J. George. Atū didelė erudicija ir plačiam prityrimui, čekų politikai yra karči idealistai ir realistai. Todėl vadydami taikos darbą, jie nepasiduoda iliuzijoms ir lenkiškų fantazijų negaudo. Savo išmintingumu, jie vadovauja Mažajai Santarvei ir turi nemažai įtakos pačiame Paryžiumi bei Londone. Jei Čekoslovakija pasirašo karo sutartį su Francija, tai ji žino ką daro.

ČEKOSLOVAKIJA—LIETUVA

Lietuvos čekijos santykiai nuo amžių draugingi. Jų karžygių atlekė į Grunvaldo laukus ir po Vytauto Didžiojo vėliava gynė abiejų tautų laisvę prieš kryžiuočių priespaudą. Jų mokyklos kvietė mūsų jaunimą prie mokslo žiburių. Ir dabar, jei ne ginklu, tai nors užtarimu ir patarimu jie pagelbės Lietuvai ypač prieš Lenkijos bei Vokietijos imperializmus. Tad Čekoslovakų tautos laimėjimai yra mūsų laimėjimai. Jų džiaugsmu ir Lietuva džiaugiasi. Juk kaip jie, taip ir mes esame laisvę ir teisingumą pamylėję.

Don Kichotas

(Tiesinis)

SKYRIUS XXV.

Doroteja su savo barzduotu skydininku prisiartinus prie Don Kichoto, nušoko nuo asilo, puolė prieš metavojantį karžygį ir šitaip prakalbėjo:

"O garbingasai karžygi, nesikelsiu iš šios vietos iki jūsų malonybės teiksias pažadėti išpildyti mano troškimą. Esu nelaimingiausia moteriškė, kokia tik yra buvusi šiame pasaulyje. Jūsų malonybės, garsusis karžygi, laisvės pavartojimas savo galinčių rankų karda mano apgyvenimui ir mano neprietelių atkeršijimui. Už šitą malonę ir už šitą darbą Tamstos garbės paskyls skersai ir išilgai viso pasaulio."

"Negaliu duoti Tamstai atsakymo," tarė Don Kichotas, "kol jūsų sveikata atsisot."

"Nesikelsiu iš šios vietos," atsakė Doroteja, "kol nepradėsi man apgyvenimą."

Čia Sančo Panza pristinko prie savo pono ir tarė jam: "Jūsų malonybė lengvai gali apsiimti tai ponai patarnauti. Ji yra galinga Mikomikonijos karalienė iš Etiopijos. Tamstai reikės tik nužudyti išėjusį milžiną ir viskas."

"Kas Tamsta nebūtinai," tarė tada Don Kichotas, "aš esu savo pareigą ir darysiu tą, ką man pažinti liepia."

Tada atsikreipęs į Doroteją tarė: "Kelkis, šviesioji ponai, aš pradžiai Tamstos prašymą išpildyti."

Tada Doroteja jam tarė: "Aš prašau, kad sektum mane ir nesiimtum nei jokių avantiūrų tol, kol atkeršysi mano skerdinėjusius."

"Pažadai elgtis pagal jūsų paliepimą," atsakė Don Kichotas, "todėl gerbiamaoji atstovauk visus susigraudėjusius ir rūpesčius, gaivink viltį. Tikėk, kad mano galinga ranka atgaus Tamstai nustotą karalystę ir sostą. Gatavasis be atidėlio jimo leisti kelionę."

Tada Don Kichotas paliepė Sančo pabaltinti Roziną. Tuo tarpu pats apsiginklavo. Kai viskas buvo gatava Don Kichotas suriko: "Dievo vardan, skubinkimės nelaimingai ponai pagelbėti."

Kirpėjas dar tebebuvo ant kelių ir jis vos galėjo susilaikyti nuo pasileidimo juokais. Tuo reju laikytis, nes juokas tuo laiku viską būtų gal-

lėjęs sugadinti. Pagalios pasileido kelionėn visi raitai, tik Sančo tvėrė pėduoti. Išnaujo apgailėję savo asilą. Tačiau per daug neatbojo, nes manė, kad jo ponas jau dabar yra ant tikro kelio į garbę. Manė, kad jo ponas mažiausia taps Mikomikonijos karaliumi, o tada ir jis gaus pažadėtą salą. Tik vienas dalykas jį kamavo, o tai tas, kad Mikomikonija yra juodųjų karalystė. Tai gi ir jo gautoji sala gal bus juodųjų apgyventa. Bet nusiramino ir pasakė: "Ką aš paisau, kiek mano pavaldiniai bus. Juk be vargo aš galėsiu jų priliuduoti laivą, parduoti ir už gautus pinigų visą amžėlį be darbo galėsiu sau linksmai gyventi. Tai gi man nepritrūks smegenų surasti išeitį. Tegū būna mano pavaldiniai juodi ar gelsni. Rankos pamojimus aš parduosiu jų dvidešimt ar trisdešimt tūkstančių."

Tokių mūnčių pripildytas Sančo žingsniavo ir nei kiek neatbojo nuovargio.

Kardeniūjus ir kunigas lindėjo visą laiką krūmuose. Jiedu laukė, kol prisiartins visa partija su Don Kichotu. Kaip tik partija prisiartinė, tai kunigas sušuko:

"Tegyvuoja šviesus karžygis La Mančos Don Kichotas, svieto lygintojas, teisybės vykintojas ir skriaudų naikintojas!"

Šitokių pasveikinimų Don Kichotas labai austėjo. Ir nors kunigas buvo persirėdęs, bet Don Kichotas jį tuoj pažino ir norėjo nulipti kad pasisveikintų su savo senu prieteliu. Tačiau kunigas jį šulaukė nuo to ir sakė, kad nesą laiko, reikiu skubintis. Tada reikėjo visiems sėsti ant mačių ir asilų kad test keliu. Tačiau, kai kirpėjas Nikolas sėdo ant mulo, tai tasai stojo ant paskutiniųjų kojų ir kirpėjas blinktelėjo žemėn. Bet tai dar pusė bėdos. Bėdžiausia buvo: kad jo barzda nukrito. Neišnamydamas ką kitą daryti jis griebė už veido ir šaukė, kad jo barzda nuplėsta. Visi sumišo ir nežinojo kas daryti, nes Don Kichotas galėjo patenkti monas ir visas darbas būtų niekais nuėjęs. Tada kunigas šoko nuo arklis ir pagriebęs barzdą pridėjo kirpėjui. Karžygiu pamurmėjo. Po to kirpėjas atsikėlė, kaip kad nieko nebūt buvę atsitikę. Don Kichotas be galo nustėjo. Klausė, kaip čia galėjo atsitikti, prašė kunigo jį pamokyti tokių dalykų. Kunigas apie prigos žadėjo to dalyko pamokyti ir daug kitų dalykų.

Pagalios visa partija susitvarkė ir pasileido kelionėn. Gerokai galia pakeliavus kirpėjas Nikolas sušuko, kad čia reikia sustoti, nes graži vieta ir vaizdas vandenų šaltinis čia reikis. Bet kirpėjas pavalgė ir atsigėrė. Visi tam pritartė. Visi partijai bevalgant netikėtai pasigėdė pusber-

Ko-operacijos keliu

KODEL REKIA INDETI DALĮ

Kai kurie mūsų nariai, sužinoję, jog seimas nutarė reikalauoti iš įstojančių į L. D. K. S., kad nors vieną šėrą (už \$5.00) pirktų — ėmė manyti, kad vien delto mūsų organizacija nebegalės augti.

Ta pažiūra yra labai paviršutiniška. Ji neteisingoje šviesoje pastato mūsų brolius darbininkus. Tiesa, daugelis jų dar nesusigraibo dabartinių santykių pavidalu, dar tebemano, kad darbininkų likimas, tai amžinų vergų likimas; bet kurie praregi, kuriems viltis pasiliko savimo nušvita — tie nebesigali nei aukų, nebeįėjo ir didžiausio pasišventimo. Štai socialistai: jiems klaidinga švieselė blykstelėjo — ir tai kiek jų tarpe yra pasišventusių žmonių, sekančių tą švieselę. Mums, katalikams, šviečia amžina šviesa, paties Suvirtovojaus pastatyta. Kristaus išnauro skaisčiai parodė. Ar mes galėsime išvargti ir darbo, kad paskui tą šviesą eiti? Pakol žmogus ve, sudarykine tvirtą atsakymato aplink sava kitų rei-

kalų, kaip tik savo duoną kasdieninę — patol jįsai neprapažista kitokių draugijų, kaip tik pašalpinės. Bet kada žmogus paregi šviesą, kada ima trokšti laisvės, kada veržiasi prie tvergšos darbo, kada meilė brolių širdyje užsidega — tada jįsai nebijos eiti pasišventimo keliu.

Jeigu mes įstengtume tą šviesą mūsų broliams parodyti, ar jie nesiveržtų prie jos? Ar jie nepanorėtų ir darbu ir pinigų prisidėti, kad pagreitintų savo brolių paluosavimą?

Gal mūsų L. D. K. S. bus tik lašas jūroje dėl to didžiulio tikslo — darbininkų paluosavimo atsieikimo. Bet juk ir jūra iš lašų susideda. Lašas, nūolat lašedamas, uolą praagraužia. Lai kiek vienos tautos darbininkai gal vo dalį darbo atlieka, o tasai pasiluosavimas eis vis artyn ir artyn. Tiesa, norėdami kapitalą suorganizuoti, mes negalime žadėti už tą kapitalą didelį pelnų. Mes nuolat sakysime savo draugams: sudaravokime pirma tvirtą ve, sudarykine tvirtą atsakymato aplink sava kitų rei-

nais, kurie bus. Kol kas gi visi dėkime į krūvą. Ir mūsų draugai suprastai ir pripažins, kad kitaip ir būti negali.

Netruks galim pelnai ateiti. Nuo ko gi priklausys mūsų biznio pasiseikimas? Sakysite nuo centro, nuo ten esančių darbininkų? Taip, iš dalies. Bet kooperacija tada tik bus paseikminga, kada visi nariai bus geri darbininkai. Jeigu nariai žiūrėtų į savo kooperacijos biznį, kaip į svetimą, ir veikliausis centras nieko neisidarytų. Kada kiekvienas narys darbuosis — ir laikraščio platintiui, ir darbu suradimui, kada spaustuvė bus užversta darbas — tada ir pelnų bus. Čia darba sąžiningai ir atsidave darbininkai. Tik pareikime jų darbą visi iš vieto.

Kooperatoriai be kapitalo — savo kovos laimėti negali. Jeigu kapitalistų kapitalas darbininkai turėtų statyti ir kooperatyvų kapitalą. Turi paliauti stiprinę kapitalizmo tvirtoves, o remti kooperaciją. Tik tokiu būdu laimėsime. Tada neisigaskime, kad ir mus kviečia dėtis prie L. D. K. S. netik žodžiu, o ir darbu.

Uosia

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

kabinės kojas, veikdamas tarė:

"O brangus pone, ar Tamsta pažįsti mane? Pažvelgk į mane. Aš Andrius, tas pat kurį Tamsta paluosavai nuo ažuolo, prie kurio aš buvau priistais."

Don Kichotas jį atsiminė, paėmė už rankos ir tarė visai partijai:

"Kad parodyti svarbų karžygystės ir kad i tikinti jus ir tos istaigos naudą, tai štai jums duosiu gyvą pavyzdį. Prieš tula laiką aš čia įėjau ir nušė išgirdau, ką tai lyg dejuojant. Pareigos spaudžiamas, aš leidau iš mišką ir radau štai šį jaunikaikį prie ažuolo priistį, buožės plakamą. Jis buvo perpus nurėdytas. Tuoj aš paklausiau, kodėl jis jį plaka. Buožė atsakė, kad šis jaunikaikis esąs jo tarnas ir plakąs už negėrą ganyvą. Bet vaikiškas man pasakė, kad gamys plakti už tai, kad algos paprašė. Galop aš liepiau vaikiu paleisti ir jam algą užmokėti. Ar ne taip buvo Andriau?"

"Viskas taip buvo," atsakė Andrius. "Tęsiu dalykas virto visai kitaip, negu jūsų malonybė liepė."

"Kaip tai kitaip?" sušuko Don Kichotas.

"Jis netik man nemokėjo," aiškino vaikiškas, "bet kaip tik jūsų malonybė tada iš mišką išėjo, tai jis išnauro priisto mane prie medžio ir kajojo mane rykštėmis, kaip žydai Kristų."

"Mano klaida buvo," tarė Don Kichotas, "kad aš nujojau. Man reikėjo už krūmų palaukti. Aš turėjau žinoti, kad buožės nelaiko duoto žodžio."

Don Kichotas jau buvo beliepias balioti Roziną ir joti iškoti to storakaklio ūkininko, kaip Doroteja jam priminė pasizadėjimą nedaryti jokių avantiūrų iki atkeršys jos neprieteliams. Tą išgirdęs Don Kichotas nurmėjo. Tik paėmęs dūonos ir sūrio kvstelėjo Andriui. Taisai paėmęs dovana, apsižvalgė ir pamatė, kad niekas kitas nieko neduoda. pasikloniojo ir tarė Don Kichotui:

"Dėl meilės Dievo, jei tu, pone karžygi, kitu kartu mane pamatysi, tai jei aš ir į šiuos būsius raizdomas, nesikišk su savo pagelba. Lik mane savoms jėgoms nors mano padėtis būtų ir bloga, bet tu savo įsikimui tik paglobi. Teprasmenga visi karžygiai klajūnai, kiek tik yra pasaulėje."

Berniokas tą taręs nubėgo taip greitai. Kad niekas nesivijo, nes žinojo, kad nepaėmęs. Don Kichotas pasijuto tokiu bernioko kalba labai sugėdintas. Kiti bandė susilaikyti nuo juoko. Kad visai nesugadintų Don Kichotui ūpą.

(Bus dar daugiau)

LAISVAS KAMPĖLIS

Veda DĖDĖ PILYPAS

Gerb. Dėdė Pilypai:—

Sukritikuok, jei gali, šitas eiles.

Subruskie, laisvamanių pulke! Kofokie ilgą liežuvių! Ir drasiai klerikalų pulkie, Varyk iš tarpo Lietuvių!

Amerika tai mūs dirvonas, Čia galim kasti kaip gaidžiai, Čia laisvamanis tikras ponas, Čia mums vieta svajot saldžiai.

Sukurkim laisvąją bakūzę Ir apgyvendinkim bernais; Visi doros kelyj sudužę Bus paklusniausiais mūs tar- (nais). Kortomis loškim, gerkinų alų, Kauliukais žaiskim sumanių; Ir pamėkime purvas iš batų, Tikrų pirmeivių mokiniai.

Mašna tuščia, kišenius laisvas Ir revoliucija galvoj! Gašli ugnis smagiausias žaislas Ar žūt, ar būt tokioj kovoj!

Mūs galvos plinka, barždos žel- Inteligenti, mat, gauja! Ila:— (Ivyenam kaip kokie karaliai, Įshnylėje savyje.

Mes smegenis žmonių paveld- [džiam, Mes raktą turim nuo širdžių; Kai į kišenių jų pabeldžiam, Turėtų pilna būt aukų.

Bet — katalikai nedėkingi Nekreipia dėmesio visai, Kad žmogus išteklius pristin- Ir pasnykauti turi sausiai. [gi

Nors nuolatos į galvą kalam Kiek turi duot, ir kur, ir kam, Jie vien aukuoja klerikalų Ir kuniginiam ubagai.

Pagieža, gėda ir skandalas! Kad klerikalai tarpstą vien, O mūs fondus jau griebė galas, Nes šluopo sumarnėję gerklėn.

Stora gerklė, ar fondas mažas? Ar šiaip, ar taip nedaug garbės, Nors mūs pienai geri ir gražūs, Bet kas juos vyklynt sugebės?

Be pinigų nė vienas negali Pasukti partijos ratus; Protu mes dirbam savo dalį, Ankuot gi raginam kitus.

Tat duokim nors po dešimtakį, Lai klerikalai duos šintus; Kas rankeną mašinos suka, Vėsy sriovių tas vadas bus.

Tat agitacijų paskleiskim, Terp klerikalų kuosumarkiai, Ir šmeižtų tūkstantį paleiskim, Tobus nors ant širdies lengviau!

Vaidyla.

Eilės kaip eilės, nebūda- mas poetas nemoku jas tū- kamai sukritikuoti, bet tur- nys vis gi įdomus. Sakote: "duokim nors po dešimtakį, lai klerikalai duos šintus, o paskui priduriat: "Ir

šmeižtų tūkstantį paleis- kim." Kaip gi klerikalai ga- li duot tuos šintus, jei pa- leisite ant jų tūkstantį šmei- žtų? Svetimtautis tai skai- tydamas pasakytų, kad čia kokia nors nesamoniė, bet mes realybėj matome, kad iš- tiesų taip yra. Laisvama- niai norėdami katalikiškų pinigų bančo juos išgauti va- ru ir šmeižtais. Čia pasiro- do kažkokia azijatiška kultū- ra, kažkoks fatališkas akti- mas. Ar tik nebus lenkų po- mų palikimas, kurie su na- gaika vertė žmones atiduoti sau turta? Mat, laisvama- niai skaitosi Lietuvos po- nais. Neturėdami kitokios kultūros, jie panaudoja ru- šų lenkų metodus.

Katalikų pinigais nori su- daryti sau fondus, su kurių pagalba tuos pačius katali- kus paskui šmeiž ir niekins! Jau čia pertempta nachaly- bės styga.

APRUPINKITE ATEITĮ!

Nusipirkę farmą neturėsite bai- mės dėl blogų laikų nei skudo su- silaukus senatvės. Aš turiu dėl greito pardavimo daugybę farmų, mažų ir didelių, arti Bostono ir vi- soj Naujojo Anglijoje kurias galima pildyti su mažu įmokėjimu ir ant lengvų išlygų. Pavyzdžiai, čia tik keletą pažymėsiu:

1. Lexingtone, 9 mylios nuo Bostono, 5 akrų farma, naujas 6 kambarių namas, kutė, garadžiū, karvė ir veršis. Turi būti greitai parduota. Prekė \$4800, lengvos iš- lygos.

2. 180 akrų žemės, 100 akrų dirbamos, 60 akrų gero miško ir ganyklos; 15 molizamų karvių, 1 bulius, 4 telyčios, 4 arkliai, 3 kiaulės. Tik \$5000 cash ir lengvos išlygos. Šita galima išmainyti ant namų mieste. Farma randas Acton, Mass.

3. 15 mylių nuo Bostono, Bedford, Mass., 8 akrų farma su pir- mos klasės būdinkais, 3 karvės, 3 kiaulės, apie 100 vištų, ančių ir tt., 50 tonų šieno. Prekė \$8,000, mažas įmokėjimas.

4. Wilmingtone, ant vieškelio tarpo Bostono ir Lowellio, 40 ak- rų žemės, 3 karvės, arklis, vištų, 14 kambarių namas, didelė barnė, visi akio įrankiai. Tik \$2000 rei- kia įmokėti, likusieji ant lengvų iš- mokėčių.

Kuriems jau seniai yra nusibū- des miesto gyvenimas ir kurie no- rėtųmė didelei patys del sargis ir gyventi sveiki, taip kaip ir Lietu- voje, tai koreičiausia kreipkitės pas mane ir aš su savo automobi- liu nuvešiu. Tarnistas su visa šei- myna pasiūlyti puikių ūkių, vi- sai arti Bostono.

Minėtas farmas galima surašyti ant namų, morkedžių ar krut- tuvių. Turintieji namus ar biiznius išmainymui ant farmos arba biū- namo, kreipkitės pas gerai žinomą Lietuvių agentą, kuris jau daugiau kaip 19 metų tik prie to stovi.

JOSEPH BALASAITIS,

337 W. Third St., So. Boston, Mass. Tel. South Boston 0418—R.

LAIKAS SIŪSTI PINIGUS

GIMINĖMS DEL SVENGIŲ

DOLERIJAIS arba LITAIS

Pigia! persiunčia

LIETUVOS AMERIKOS PRAMONĖS BENDROVĖ

112 N. Greene Street, Baltimore, Md.

MARIJONA ČIZAUSKIENĖ
Buvus Baltimorės Operos Nartė.JONAS ČIZAUSKAS
Buvęs Baltimorės Operos Narys.Bolševikų
Kalejime"I Charkovą" per kulkosvai-
džių sūvius.Kurios sušaudys? — Smuklėmės Die-
vo pagalbą. — Būsi naktis. — Veda
"I Charkovą". — Prieš mirties atsi-
sveikiname. — Išliekame tik du. —
Bado šneka.Dažnai prieš kokių nors ko-
vą, kovojant su rokičiais, atei-
davo galvoti mintis: sako žmo-
nės mirtį nujauną. Ir savo
dažnai stebėdavai: kartais ro-
dėsi, — jog išeities nėra, "jog
jau turi pražūti. Atsipinau,
kaip netoli šaukių 1916 m. rei-
kėjo kartą perjoti tiltą, kurį
saudė volkieriai. Rodėsi, jog
jau turi pražūti, jauti tą mirtį
ir... išlieki gyvas. Dabar ži-
nu į visus: kas iš įsileikis. Kas
bus sušaudytas? Ar nujauną
kas?Kameros viduryje stovi ap-
link valdinių būrelis šėnia-
gisti. Jis kalba apie Dievą; vi-
si, gal, kokie 10 žmonių, kla-
so — mėsas nepriėmė taraija.Vienas karininkas mūdžiai
kampe ir mel kaktą mūs žeme.
Kiti kalba apie pasaulinius da-
lykus; yra ir tokie, kur link-
mai šnekučiuoja. Sargai liepia
gulti. Sugulant dar kyla gin-čas apie karinius laipsnius ir
kitus mažmožius. Veikiai visa
kaupia ima kriokti.Negaliu užnigti. Rodosi, tai
paskutinė gyvenimo diena; var-
tauti ant grindų ir galvą apie
savo šeimyną, dėl kurios pasi-
likau Kryme; dabar jai jokios
pagalbos duoti negaliu, o pati
greičiausiai pražūsi.Dar bolševikams atėjus, kiek
buvo progos pabėgti! Tuoju
po 12 valandai išgirdau einant
laiptais ir rakimant. Kas tai?
Ar gi jau eina mūs paimti!Visi miega, nieks negirdi.
Nesigėdinti, žadina savo kai-
mynas. "Keldies! einai eiga-
mas paimti." Tuoju visi su-
budo. Sargai rėkia: "Visi kel-
kitės ir apsirengkite šiltai; eisi-
te Charkovą; imkite visus
daiktus."Ar tai iš tikro Charkovui
kodėl tai makti? Negali būti,
kad eitume į šūtį; juk trauki-mas paimti. Tuoju visi su-
budo. Sargai rėkia: "Visi kel-
kitės ir apsirengkite šiltai; eisi-
te Charkovą; imkite visus
daiktus."Doris atkakio. Priėjo pil-
nas koridorius raudonarmiečių.
Pradeda iš sarašo žiūrėti po
vieną.Taip... Tai greičiausia bus
sušaudymas.Atsiveikiname su vienas ki-
tu: "Jeigu pasiliksi gyvas, ra-
šyk mano žmonai." "Jeigu tu
pasiliksi gyvas, rašyk mano
žmonai." "Jeigu tu pasilik-si, rašyk mano šeimynai." Vieni
meldžiasi, kiti keikia... Gar-
siai šaukia; pavardėmis iš-
šaukė po vieną, išelina. Tuo-
ju šaukia kita. Mes stovime,
laukiame savo eilės. Atpyliau
sau morfijaus dozę, laikau ran-
koje puodelį su vandeniu: kaip
tik išsaus, priimsiu morfi-
jaus ir užgersiu vandeniu.Mechanikai skaitai, kiek
mūs išsaus. Mūsų partijoje
— 163. Skaitai: 1, 2, 3... 10,
20... 99, 100. Jau šimta su-
skačian, štai rekia:— "Gana, uždaryti duris!"
Uždarė duris— Dar negulkite, tuoju at-
eisime kitų paimti! Prie ma-
nės kreipiasi vienas karininkas:— Jūs, kaip veterinarijos
gydytoja, nesušaudys — rašy-
kite mano žmonai.— Vargiai, — atsakau, —
jau, gėdėjau, tris veterinarus
iššaukė.— Vėl grįžta raudonarmiečiai,
vėl atidaro duris.— Ką išsausime — išelkite,
kiti gulkite. Kaip tai, mano-
me, sakė visi — Charkovai, o
dabar vieni važiuoja, kiti lie-
ka — kur ves tuos kitus?Vėl stoju su morfijum, vėl
skaitau: 1, 2... 10, ir t. t. Štai
pradeda šaukti iš to lopo,
kur yra mano pavardė. Širdis
plaka. Skaitau — toliau: 50,
51... 60, 61. Sakė — visi,
o kiek — jų teliko, kad iš viso
buvo 163, o jau iššaukė 161.Šaukia šimta šešiasdešimt ant-
rą!— Gana! uždarykite duris!
gulkite miegoti!Kiek jų pro mane praėjo, o
aš vis su morfijum tebestoviu.— Rašykite žmonai! — dar
iš koridoriaus riktelėjo Z.Dairausi kameroje: tiktai du
mes pasilikome: aš stoviu prie
stalo, antras su maišeliu ant
pečiu — prie durų. Ištiesiau
jam ranką; spaudžiamės del-
mus, vienas antram. Nejauci
abiem.Vaikščioju po kamara, žiū-
riu, ar nėra kur duonos. Va-
ksare valgiau kažkokį duonos
mišinį su miltu, kur vienas iš
savo krepišo žmonėn metė. Jam
susitrynė duona, susimaišė su
miltu; jis išmetė, o aš suval-
giau, surinkęs nuo grindų. Ra-
dan daug duonos gabalėlių, vi-
są suriubus katiluką; kaip žve-
ris sėdau valgyti.

Naujoje draugijoje.

Visiems aš pasitaisiu. — Sušau-
dymo atėjus. — Kaip saudo — Bal-
sus "vichodi" — ir tuoju iš-
girsi kulkosvaidžių, šautuvų,
revolverių šūvius...Neturi kuo ansis užsikšti,
galva užsidengti. Vis stovi a-
kyse tie, kurie neseniai buvo
čia, spaudė man ranką. Da-
bar jie ten, tie šūviai tai į juos.Kokia ilga šita naktis!
Tiktai prieš rytą viskas nu-
mimo.Ankti iš ryto mums, liku-
siems, o tokių pasirodė šešetas,
duoda šuotas ir liepia valyti
visas kameras, išstūstinas šitą
naktį, nes šiandien sugrįžiantis
450 žmonių partija, kuri buvo
prieš mus išvartyta. Vadina-
si, reikia priuosti pietą kitiems,
kurie neilgai čia tebus. Lūd-
nas tai darbas; matyt, kad žmo-
nės skubinosi išeiti: čia guli
rankšluostis, čia stiklinė, čia
šaukštas...Sargai liepė mums gulti.
— Laimingi žmonės — sako
pro duris.— Kodėl?
— Negerai, sako.Darost baisu, aišku, tai su-
šaudymas. Gulime vienas ša-
lia antro prisiglaudę. Mano
kaimynas rėko be galo; aš ne-
pilkantis. Miegas peimui. Visi
galvoj kas bus su tais, kur iš-
jo, kurie neseniai čia buvo.Juk ir mes tikėtai netyčia ten
nepapuoletume. Vadina-
si, reikia priuosti pietą kitiems,
kurie neilgai čia tebus. Lūd-
nas tai darbas; matyt, kad žmo-
nės skubinosi išeiti: čia guli
rankšluostis, čia stiklinė, čia
šaukštas...Nustoję kulkosvaidis, girdėti
šautuvų šūviai. Vėl nustoję.
Štai revolverio šūris. Toliau ei-
na pertrauka, ir vėl kulkosvai-
dis, šautuvai ir revolveriai.Nėra abejonės: tai eina šau-
si, rašyk mano šeimynai." Vieni
meldžiasi, kiti keikia... Gar-
siai šaukia; pavardėmis iš-
šaukė po vieną, išelina. Tuo-
ju šaukia kita. Mes stovime,
laukiame savo eilės. Atpyliau
sau morfijaus dozę, laikau ran-
koje puodelį su vandeniu: kaip
tik išsaus, priimsiu morfi-
jaus ir užgersiu vandeniu.Mechanikai skaitai, kiek
mūs išsaus. Mūsų partijoje
— 163. Skaitai: 1, 2, 3... 10,
20... 99, 100. Jau šimta su-
skačian, štai rekia:— "Gana, uždaryti duris!"
Uždarė duris— Dar negulkite, tuoju at-
eisime kitų paimti! Prie ma-
nės kreipiasi vienas karininkas:— Jūs, kaip veterinarijos
gydytoja, nesušaudys — rašy-
kite mano žmonai.— Vargiai, — atsakau, —
jau, gėdėjau, tris veterinarus
iššaukė.— Vėl grįžta raudonarmiečiai,
vėl atidaro duris.— Ką išsausime — išelkite,
kiti gulkite. Kaip tai, mano-
me, sakė visi — Charkovai, o
dabar vieni važiuoja, kiti lie-
ka — kur ves tuos kitus?Vėl stoju su morfijum, vėl
skaitau: 1, 2... 10, ir t. t. Štai
pradeda šaukti iš to lopo,
kur yra mano pavardė. Širdis
plaka. Skaitau — toliau: 50,
51... 60, 61. Sakė — visi,
o kiek — jų teliko, kad iš viso
buvo 163, o jau iššaukė 161.Šaukia šimta šešiasdešimt ant-
rą!— Gana! uždarykite duris!
gulkite miegoti!Kiek jų pro mane praėjo, o
aš vis su morfijum tebestoviu.— Rašykite žmonai! — dar
iš koridoriaus riktelėjo Z.Dairausi kameroje: tiktai du
mes pasilikome: aš stoviu prie
stalo, antras su maišeliu ant
pečiu — prie durų. Ištiesiau
jam ranką; spaudžiamės del-
mus, vienas antram. Nejauci
abiem.Vaikščioju po kamara, žiū-
riu, ar nėra kur duonos. Va-
ksare valgiau kažkokį duonos
mišinį su miltu, kur vienas iš
savo krepišo žmonėn metė. Jam
susitrynė duona, susimaišė su
miltu; jis išmetė, o aš suval-
giau, surinkęs nuo grindų. Ra-
dan daug duonos gabalėlių, vi-
są suriubus katiluką; kaip žve-
ris sėdau valgyti.

Naujoje draugijoje.

Visiems aš pasitaisiu. — Sušau-
dymo atėjus. — Kaip saudo — Bal-
sus "vichodi" — ir tuoju iš-
girsi kulkosvaidžių, šautuvų,
revolverių šūvius...Neturi kuo ansis užsikšti,
galva užsidengti. Vis stovi a-
kyse tie, kurie neseniai buvo
čia, spaudė man ranką. Da-
bar jie ten, tie šūviai tai į juos.Kokia ilga šita naktis!
Tiktai prieš rytą viskas nu-
mimo.Ankti iš ryto mums, liku-
siems, o tokių pasirodė šešetas,
duoda šuotas ir liepia valyti
visas kameras, išstūstinas šitą
naktį, nes šiandien sugrįžiantis
450 žmonių partija, kuri buvo
prieš mus išvartyta. Vadina-
si, reikia priuosti pietą kitiems,
kurie neilgai čia tebus. Lūd-
nas tai darbas; matyt, kad žmo-
nės skubinosi išeiti: čia guli
rankšluostis, čia stiklinė, čia
šaukštas...Sargai liepė mums gulti.
— Laimingi žmonės — sako
pro duris.— Kodėl?
— Negerai, sako.Darost baisu, aišku, tai su-
šaudymas. Gulime vienas ša-
lia antro prisiglaudę. Mano
kaimynas rėko be galo; aš ne-
pilkantis. Miegas peimui. Visi
galvoj kas bus su tais, kur iš-
jo, kurie neseniai čia buvo.Juk ir mes tikėtai netyčia ten
nepapuoletume. Vadina-
si, reikia priuosti pietą kitiems,
kurie neilgai čia tebus. Lūd-
nas tai darbas; matyt, kad žmo-
nės skubinosi išeiti: čia guli
rankšluostis, čia stiklinė, čia
šaukštas...Šlojame, mazgojame grū-
dis, kubilus ("uarašas") ne-
šame: mes išlikome, bet ar il-
gai čia būsime, ar dar iš tikro
likome? Tie, kurie čion ateis,
neilgai tebus: tai jų paskutinių
gyvenimo dienų butas.Šluokime, mazgokime, ne-
škime parašus. Sargai rėkia ant
mūs, stūnido. Iki šiol jie ne-
buvo tokie žiaurūs. Atlikome
darbą. Varo mus visus žemyn
į vieną kamara. Čion randame
jau likusius nuo pirmųjų šau-
dytų. Teškonės sau vietų. Čia
dar blogiau: astalinės grindys,
durų nėra, šalta.Visi išlieki susipažįstame. Ta-
čiau atvirai negalime kalbėti,
kadangi tarp mūs yra ir prai-
kalta raudonarmiečiai, daž-
niausiai už girtuoklįvima, ir
vežikai, kurie už komisaro ve-
žiojimą norėjo mūs jo mokesnio
ir už tai papuolė kalėjiman.Buvo dar kitų. ("Lietuva")
K. Aleksa.

(B. d.)

KLAIPĖDOS ALBUMAS.

Indomiausias ir svarbiau-
sias lietuviams šių dienų įvy-
kis yra Klaipėdos Krašto su-
sijungimas su Lietuva. Da-
bar visi norėtų pamatyti
kaip išrodo Klaipėdos mies-
tas. Kaip sykis "Darbinin-
kas" turi Klaipėdos miesto
Albumą. Skubinkitės išsi-
rašyti. Kaina 50c.NGL
NORTH GERMAN
LLOYD
LAIVOKORTĖS
JUSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE
— per —
BREITENHA
DIDŽIAUSIŲ VOKIETŲ LAIVŲ
Grazuose 1 klasės kambariukais. Auto-
matizacija. Linija Lietuvos Emigrantams.
Informacijai klauskit vietoje arba
NORTH GERMAN LLOYD
192 Washington St., Boston, Mass.BALTIJOS-AMERIKOS
LINIJA 9 Broadway, New York, N.Y.
TIESI
KELIŲ LIETUVA
PER HAMBURGĄ PILIA
ARBA LIEPOJŲ
VAŽIUOKITE VISI PARANKIU IR
TIESIU KELIU
Lietuviai važiuojanti į Piliavą aplen-
kia lenkų juostą (kolidoria). Visa trečia kla-
sa parduota 1 kambarius ant 2-jo, 4-jo ir 5-jo
lovy.
Specialiatale Kalbų Iaplinkimale
S. S. LITUANIA..... Lapkričio 7
S. S. POLONIA..... Lapkričio 14
18 New York ir Bostono į Hamburgą \$108.50,
Piliavą \$108.50, ir Libavą ar Memelį 107.
18 Bostono į Piliavą per Fall River Liniją.
Kreipkitės prie vietinių agentų.I LIETUVĄ ANT S. S. LEVIATHAN
GREITAS IR PUKIS JURIJ MILZINAS-LAIVAS
Jei nortie lankyt Lietuvą šias kalėdas nėra pakilsiat šilumą is
senos šilumos, negalite įsistinti grožiai, didelei arba pukei ir
smagiai laivą tarp Havrtian. Juri Milzinas, nevalie gaut daugiau
už pliusus: dideli kambariai, atskiri kambariai poromis arba šeimynoms,
dideli dūgos, sofos, svetainės, pilvis ir šilumos valgti, namų mauda-
gas natūralus ir visai patogumai. Ir kaitaliate po pietum Su-
vienų Vakarų Valdžios.
Ta pati natūralumų ir patogumų gausite ir ant kitų greitų, did-
jų S. S. V. laivų. Keliaukite per Southampton arba Bremen, is
kur šios laivų agentai prižiūre saugų kaitone i namus.
Dėl trečios klasos kaitų ir kitų informacijų rašykite:
UNITED STATES LINES
45 Broadway, New York City
Lokaliai Agentai visose miestuose.
(Valdantieji Operatoriai del
UNITED STATES SHIPPING BOARD

Katalikai turi suprasti, kad jų aukos ir pasikventimas dėl katalikų spaudos sustiprinimo bus malonesnis Dievui ir pačiai Bažnyčiai, ir žmonėms naudingesnis, negu pirkimas bažnytinio indy ir net negu bažnytinės apeigos. Pažinti to nesupras visi katalikai, mes negalime tikėtis sulaukti spaudos kuri atitiktų Katalikų Bažnyčios rimtybei ir pajėgoms. Žmonių vadai, pirmiausia gi kunigai, turi skatinti tai savo didžiausiu uždaviniu.

Vyskupas Killan.

Organas Amerikos Lietuvių
Bjomo Katalikų Šventos
Juozapo Darbininkų
Sąjungos.

DARBININKAS
UTARNINKAS, RINKA
SUBATOMIS.
Metams \$4.50
Užrašyti metams \$5.50
DARBININKAS
866 Broadway, Boston 27, Mass.
Tel. South Boston 620.

VOL. VIII, No. 121.

UTARNINKAS, SPALIU 30 D., 1923.

Kaina 4 centai

Darbas ir koperacija

NAUDOJA KAIZERIO PALOCIŲ.

BERLIN. — Kaizerio palocius tapo pavestas vaikų priežiūrai. Vartuvė, kur kaizeriui buvo gaminami valgiai, dabar gaminama valgiai badaujančioms kukidams. Palocius pavestas Austrijos Šelpimo draugijai. Palocius virtuvėse pagaminama 4,000 vaikų valgių.

NEGRŲ EMIGRACIJA.

WASHINGTON. — Per pastaruosius 12 mėnesių iš pietinių valstijų į šiaurines persikraustė 478,700 negrų. Yra spėjama, kad žiemai artinantis daug negrų sugrįš į pietines valstijas atgal.

DUONOS KAINA.

BERLIN. — Berlio Taryba nustatė duonos kainą dešimčiai centų dienų. O kaina tokia: už kepalėlį 10,000,000 marčių.

APDRAUDOS KOOPERACIJA.

MANCHESTER, Anglija. — Koperatyvė apdraudos drauga per vienus metus įplaukų turėjimą \$8,250,000. Tas parodo, kaip didį biznį jis varo.

KIEK PASELPOVIS ISMOKĖJO.

CHICAGO. — Cigar Makers International Union per 43 metus savo gyvavimo išmokėjo benefitais \$18,503,426. Iš to streiko benefitais išmokėjo \$3,560,170. Unijos balansas yra \$363,729. Narystės metinė mokestis 1878 m. buvo \$1.34, po to mokestis vis kilo ir 1922 m. narystės metinė mokestis buvo \$26.01.

BIZNIERIAI GARSINKITES "DARBININKA".

UŽ KOOPERACIJĄ.

Šių metų Amerikos Darbo Federacijos seimas panaujino savo nusistatymą už kooperaciją Rochdale'io principais paremtą.

Štai Federacijos nusistatymas: "Niekas įtikinančiai negali užtikrinti, kad turbininis šildymo distribucijos srityje iš pamatų nėra gerai. Dažnai yra taip, kad dalyką pagaminti arba farmeriui produkcuoti daugiau atsieina, negu ji parduoti. Yra apokruota, kad iš kiekvieno dolerio už uktio produktus farmeris gauna 18c, o kita dalis eina už transportaciją, laikymą ir pardavimą korporacijoms, pelnagrobiamis ir vertelgomis."

Toliau pareiškiamas: "Antras svarbiausias dalykas po unijinio judėjimo yra tai lengvas bet galingas budas apsiginti nuo išnaudojimo ir kooperatyvų judėjimas. — Paprastu Rochdale'io kooperatyvų būdu bilijonai dolerių, kurie dabar eina praturtinimui kapitalistų pasilikti farmeriams ir darbininkams."

Toliau nurodoma, kad apdraudos kompanijos yra pavaldžios prie ko kooperacijos gali prieiti. Nurodoma, kad apdraudos kompanijos įstatymais taip apstatytos ir nustatytos, kad jos negali subankrutyti. Už tos kompanijos turi 1,000,000 agentų, daugybės darbininkų. Rochdale'io pamiatais apdraudos kooperacija sutauptyti apsidraudusiems milijonus dolerių.

NELAIMĖ KASYKLOJ.

CARPANO, Italija. — Kasykloje ištiko eksplozija ir užgriuvo 20 žmonių. Iš jų 13 buvo išimti, bet jie buvo vos gyvi.

Mirė elektrikinis raganius

NETIKĖTAI MIRĖ.

SCHENECTADY, N. Y. — Visai netikėtai mirė garsiausias pasaulyje inžinierius ir išradėjas Charles P. Steinmetz. Jis uždarė savo elektros srityje ir uždarė buvo vadinamas elektrikinis raganius.

Mirė pereitą pėtnę iš ryto. Jis buvo vakacijų vakariėnėse valstijose. Sugrįžęs su negalėję ir susilaukę nestikėto galo savo vaisingam gyvenimui.

Jisai yra kilęs iš Vokietijos. Kaip jaunas vyras jis Ameriką atvyko prieš 35 metus. Iš Vokietijos turėjo bėgti dėl savo darbuotojų socialistineje dirvoje. Ameriką atvykęs turėjo \$10. Nors jaut buvo 24 metų amžiaus, vienok buvo užaugęs. Jis ir liko tokiu pamažu. Jo kūno tikėlo buvo, kaip 14 metų amžiaus vaiką. Tik jo galva buvo normališko žmogaus didumo.

New Yorkan priėmė jį asistento Yorkers'e. Gavo darbą ir dirbo už \$12 savaitėje. Dirbo kaip braižytojas. Visus ilgus vakarus po darbo jis studijavo, rokavo. Jo draugai juokėsi, tyčiojosi iš jo. Vadinato "good time'y". Tačiau nieko neatbojo, o savo varė. Jis pats sau valgi gamindavo šis. Netikėtai jo dirbtuvėje bosas apsiliejo ranką anilipni juodyla, kurio nebuvo galima nuplauti. Perpykęs bosas išėjo kur Steinmetz dirbo. Steinmetz dažinojės bosą "trubeli", pasakė kartoti tam tikrą rūgštį ir juodylą nuplovė. Nuo tada Steinmetz kilmės augstyn dirbtuvėje prasidėjo.

1890 m. laikraštyje The Electrical Engineer pasirodė jo su-sekimiui elektros srityje. Kai Amerikos valdžia panaujino savo sutildimą dalyvauti tarptautinėje komisijoje nustatyti Vokietijai kontribuciją, tai Fran-cėja sakė sutinkanti. Dabar Fran-cijos premieras išnaujio pareiškė, kad nesutiks, kad kontribucija būtų mažesnė, ne-gu Versalio taikos sutartis nu-matė.

1890 m. laikraštyje The Electrical Engineer pasirodė jo su-sekimiui elektros srityje. Kai Amerikos valdžia panaujino savo sutildimą dalyvauti tarptautinėje komisijoje nustatyti Vokietijai kontribuciją, tai Fran-cėja sakė sutinkanti. Dabar Fran-cijos premieras išnaujio pareiškė, kad nesutiks, kad kontribucija būtų mažesnė, ne-gu Versalio taikos sutartis nu-matė.

NEPAPRASTAS NUPIGINIMAS!

ŠVENTAS RAŠTAS
NAUJOJO ISTATYMO
Gražiais Apdais Tiktai Vienas Doleris

"DARBININKAS"
366 West Broadway So. Boston, Mass.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

— Spalių mėn. 1 d. suėjo lygiai keturi metai kai eina kooperacijai paskirtas laikraštis "Tarka", nes ji pradėjo eiti 1919 m. spalio mėn. 1 d. Per tuos ket-verius metus kooperatyvų skai-čius žymiai padidėjo ir koope-racijos idėja plačiai pasklido Lietuvos visuomenėje. Prie to, žinoma, daug prisidėjo doc. P. Šalčiaus redaguojamas laik-raštis "Tarka".

— Š. m. spalio mėn. 2 dieną Respublikos Prezidentas p. A. Stulginskis, savo kanceliarijos viršininko lydimas, atsilankė Ukuvergėje, kur po iškilmingo viešos kariuomenės, valdžios ir visuomenės atstovų pasitikli-mo ir kan. Tupo atlaikyti ka-pinose pamaldų, susirinkus de-delei miniai žmonių ir vietos organizacijoms su daugybe vainikų atidengė paminklą ža-viesiems už Lietuvos Nepri-klausomybę ir sudėjo ant jų kapo vainiką.

— Venerinės ligos aukos. A. PANEMUNĖ. Rokų kai-me iš 29 ir 30 IV naktį įvyko gaisras. Sudegė plytinėjos su-gavo namai ir jį pats su žmo-na. Jie buvo plešikų užmušti ir turtas išvežtas. Plėšikiai suimti. Iš pašalinųjų pasakojimų pa-sirodė štai kas: užmušėjas ne-senai apsišvedęs su vieno netur-tingo žmogaus dukterija; iš-karto džiaugėsi savo laime. Bet pats turėdamas venerinę ligą užkrėtė ir žmoną. Žmona pradėjo sirginti, o jis — galo išskoti. Buvo kelis kartus areš-tuotas už peštynes ir už vėly vaikščiojimą ir tt. Bet kai žmo-na buvo nugabena ligoninėn ir daktaras pasakė, kad ji ne-galinti su juo gyventi, jis vi-sai iš proto išėjęs ir ieškojęs savo nelaimingam gyvenimui galo, kurį ir priėjęs. Jis suim-tas kaip galvažudys.

— Tada matome tos baisios li-gos pasekmes. Tada turėtų at-kreipti visų dėmę į šią ligą ir jos ypatingai saugotis. Turėtų jaunieji prieš vesdamies pati-krinti sveikatą pas gydytoją, kitaip neišvengiamos bus to-kios ir kitos panašios nelaimės.

PRITARIA NEPRITARIA.

PARYŽIUS. — Francijos valdžia šoka klumpakoję. Kai Amerikos valdžia panaujino sa-vo sutildimą dalyvauti tarptau-tinėje komisijoje nustatyti Vo-kietijai kontribuciją, tai Fran-cėja sakė sutinkanti. Dabar Fran-cijos premieras išnaujio pareiškė, kad nesutiks, kad kontribucija būtų mažesnė, ne-gu Versalio taikos sutartis nu-matė.

KAUNO KRONIKA.

Nepavyko. Sėdų gatvėje Šventosios įvy-ko vagystė. Vagys, 12 val. die-ną, nešant šventinukams na-mie, tik vieni seimė, išbro-vo jį nematant į mišganiją kaimbarį, ieškojo ir grobė auk-sinus daiktus ir pinigais. Še-mant tuo metu išėjo kaimbari užrakindama. Kai ji sugrįžo ir pajuto ne viena esanti —ėjo geruolius.

STATYS DAUG NAMŲ.

DETROIT, Mich. — Henry Ford paskelbė, jog ant lotų netoli nuo savo dirbtuvės sta-tydins 30,000 namų namų. Tio-tal ten užima 5,500 akrų. Na-mai bus statomi pagal naują planą, kuris bus patvirtintas po-jeiti.

— Žinėtį, vienas vagių pripuo-les apkloti susuko jai galvą, duodamas progos pirmąjį pa-bėgti. Pats pametęs senutę taip pat sprugo bėgti. Senutė vydamas, šaukė sulaikyti va-gį; vagis bėgdamas taip pat šaukė "laikykite vagį", b.t. prieš eidamas kareivis, nieko daugiau bėgant nematydamas, vagį sulaikė ir su žmonių pa-galba nugabeno mūšėjon; an-tras vagis taip pat suimtas. ("Lietuva")

NEILEIS PER 5 METUS.

NEW YORK. — Childs and Joseph firmos atstovas Hugh S. Joseph nuteistas už slepiamą turtą, kad išvengtų mokesčių valdžiai. Nuteistas įvykinti iš Amerikos penkiems metams.

NUSKENDO SUBMARINAS

WASHINGTON. — Nuskendo Suv. Valstijų submarinas ir kol kas dar nežinomas penkių jūreivių likimas.

SUDEGĖ ŠEŠI ŽMONĖS.

BEND, Ore. — Eli Chassu namai nuo nežinomos priežas-ties užsidegė ir šeši žmonės su-degė.

SUDEGĖ SANDELIAI.

DULUTH, Minn. — Cutler Magnes kompanijos sudegė sandėliai. Sandėliuose buvo druska, kalkiai ir cementas. Nuostolių už \$300,000.

TES BYLAS.

WASHINGTON. — Valdžia pasiryžo testi karo laikų suk-tybių bylas. Tamė įvelta \$1000,000,000.

NETIKE DAKTARAI.

CHICAGO. — Chirurgų su-važiavime garsusis chirur-gas W. J. Mayo iš Rochester, Minn., pareiškė, kad Suv. Val-sijose 40,000 chirurgų daro o-peracijas, neturėdami tam rei-kingo išsilavinimo ir inks-lo. Tinkamų chirurgų Ameri-ke esą tik 10,000.

KARO TEISMAS.

WASHINGTON. — Įlaivyno departamentas pavodė kara (pi-mai įlaivyną kariuomenis, kurie buvo ant laivų nusikendusių rugėję 8 d. Kalifornijos pa-krantėse.

STATYS DAUG NAMŲ.

DETROIT, Mich. — Henry Ford paskelbė, jog ant lotų netoli nuo savo dirbtuvės sta-tydins 30,000 namų namų. Tio-tal ten užima 5,500 akrų. Na-mai bus statomi pagal naują planą, kuris bus patvirtintas po-jeiti.

KATALIKŲ PASAULIS

ŽYDAI PRIEŠ KATALIKUS.

LONDON. — Pasaulio kata-likų šioje visuomenėje nepritarė žydų sionistų idejai atsteigti žydų žemę Palestinoje. Taip nu-sistatė delfo, kad žydai nebū-tų pakantūs katalikams Sven-tojų Žemėje. Už tai dabar žy-dai nuolatai užkabina katali-kus ir šventąjį Sostą.

SPAUDA PAKILO.

PARYŽIUS. — Įvykusių "Ge-ros Spaudos" platintojų kong-resus parodė, kad pereitais me-siais katalikų spauda žymiai pakilo. "La Croix", vienas svarbiausių Francijos katalikų dienraščių, naujų skaitytojų gavo 50,000 naujų skaitytojų. Ir kiti katalikų laikraščiai žy-miai padidino skaitytojų žei-mynas. Su kokių apuštališku holmu spauda platinama pa-rodė pavyzdį, kad vienas 18 metų jaunaitis apakė 260 žeimynas ir gavo laikraščius gavo 11,000, o nedidelė laida "La Croix" 150 metų skai-tytojų.

APIE SUSITARIMĄ SU RYMU.

LONDON. — Žymiausias An-glijos laikraštis "Times" užsi-minė ir rimtai svarstė suvien-lijinę Anglijos Bažnyčios su Rymu.

RAGINA DABOTI DAILES VEIKALUS.

RYMAS. — Šventosios Tėvas išsiuntinėjo Italijos kunigams prašymą rupestingai globoti ir prižiūrėti dailes veikalus, e-samus bažnyčiose.

ISDALINO DAUG LITE-RATUROS.

BROOKLYN, N. Y. — Katalikų Tiesos Dra. turėjo sa-vo suvažiavimą. Reportas pa-rodė, kad per pereitus metus laikraščių ir žurnalo išdalinta 1,591,271. O knygų katalikų 369,228.

VALDININKAI BĖDOJ.

BRISTOL, Pa. — Aštuoni valdininkai suareštuoti. Jų globoje buvo degtinės sandėlis vertės \$2,500,000. Tos degtinės daug išnykė.

FORDININKU SUVAŽIA-VIMAS.

DETROIT, Mich. — Gruo-džio 12 d. čia įvyks suvažiavi-mas velkųjų jorijūčių pasta-tyti Henry Fordą kandidatu į prezidentus ateinančių metų rinkimais.

JAU GAVO SNIEGO.

ASHVILLE, N. C. — Pasi-todė piramūnis sniegas. Nuo-mai bus statomi pagal naują planą, kuris bus patvirtintas po-jeiti.

Geležinkelininkų streikas Lenkijoje

STREIKAS LENKIJOS.

VARSAVA. — Lenkijoje pa-sidėjo geležinkelininkų strei-kas. Nėra galimybes streiką greitai likviduoti. Valdžia do-nubiedinėjo negali darbinin-kams algti pakelti. Todėl strei-kas nuolatini didėja ir iš Var-savos mažai traukinių beiseina. Del neatėjimo traukinių, Var-savoj baigiasi maistas.

PASKELBĖ BADO STREIKĄ.

DUBLIN. — Kalėdinuose badauj 6,282 kaliniai. Jie yra politiškai kaliniai Šiun Feine-riai.

KIEK LANKO TEATRUS.

NEW YORK. — Laisnių de-partmentas skelbia, jog 1922 m. New York'o teatruose kas diena lankėsi po 677,840 žmo-nių.

Visose Suv. Valstijose kas diena čia žmonių įtrauks 8,000,000.

LAIŠKAI BE STAMPIŲ.

WASHINGTON. — Voki-tijoj del piniginio krizio ne-paauzdinama stampų, o ant laiškų primušama, kad krizas užmokestis nemokėtas.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every TUESDAY, THURSDAY and SATURDAY

by

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on July 12, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

Yearly	\$1.50
Boston and suburbs	\$5.50
Foreign countries yearly	\$5.50

Čekų ir Lenkų konkurencija

Čia kalbėsime, ne apie ekonominę šių tautų konkurenciją, bet apie politinę. Kada gi ir Lietuva ir Čekoslovakija turės bendrą sieną ir kartu didelių nesutikimų su Lenkija, tai mums labai svarbu ir įdomu tarsi tarp čekų ir lenkų kilančius ginčus ar rungtynes.

Jau visi žinome, kad Tautų Sąjungos paskutinėje sesijoje Lenkijos kandidatas J. S. Taryba "paskendo." Jo vietą laimėjo garsus čekų politikas, p. Beneš. Šita Čekoslovakijos laimėjimą labai teisingai įvertino ir Lietuvos politikai. Valdžios oficiozas apie šį įvykį štai ką rašo:

"Per šią sesiją įvyko nauji rinkimai į T. S. Tarybos narių vietų automatiškai išstočius nenuolatinių Tarybos narių. Laiką vietų buvo viso šešios. Kiekvienai iš antrųjų valstybių svarbu turėti vietą T. S. Taryboje, nes tuomet lengviau yra praversti plėtimui savo nusistatymą. Tai ypač buvo svarbu Lenkijai, kad galėtų tiesiogiai ginti savo reikalus, kurių ji turi nemaža T. Sąjungoje, ir kurių beveik visi pasizymi neatsisakymu; tad nolatinių esamas Taryboje kaip tik buvo jai būtinas, kad šiaip taip savo interesus apgynus, ypač vėl kilus su kaimynais įvairiems teritoriniams klausimams dėl mažųjų tautų padėties Lenkijoje. Todėl Lenkija ir emė ruošti dirbti, kad jos kandidatūra į T. S. Tarybą rastų palankumą. Iš pradžių, ji metėsi į Mažosios Santarvės (Čekoslovakija, Rumunija ir Pietų Slavai) pusę, ieškodama ten patarimo. Bet čia kelia lenkams užkirtą Čekoslovakiją, kurios užsienų reikalų ministeris p. Benešas turi didelę įtaką Mažosios Santarvės, ir Mažoji Santarvė atsisakė palaikyti Lenkijos kandidatūrą. Vietoj Lenkijos Mažoji Santarvė nutarė statyti savo bendrą kandidatūrą į Tarybos narius, būtent p. Benešą Čekoslovakijos vardu. Nieko neatsiekus pietuose, Lenkija pakėlė akis į šiaurę, į Baltijos valstybes, manydama rasti čia pagalbos. Ir išlikusių, per Rygos Konferenciją Latvija, Estija ir Suomija pasizadėjo remti Lenkų Tarybos nario kandidatūrą. Rygos pasizadėjimas sukėlė audrą Skandinavų spaudoje, kuri ypač peikė Suomiją už šį. Reik. ministeris p. Vennolą nurodė, kad susidėjimas su lenkais Suomijai nieko gera neavantiūrių duoti negali. Be to, atsisėdusi T. S. Taryboje Lenkija virstų lyg teiseju savo bylose. Už šitą malonę ir opozicinė Suomijos spauda, kaip tokią bylos pavyzdžiui, mūrodirėjų Vilniaus sritį.

"Šiaip ar taip Lenkija Rygoje rado pritartimo. Tiesa, šis pritartimas nebuvo galutinai nulemtas, kad Lenkija pakils į Tarybą, ir todėl Lenkija dar kartą mėgino susitarti su Čekoslovakija, bet nieko neatsiekus, ryžosi statyti savo kandidatūrą — ir pralaimėjo. Lenkijos pralaimėjimas buvo, juo skaudesnis, kad į Tarybą buvo išrinktas p. Benešas, kas aiškiai parodė, kad nežinant visų pastangų, Lenkijos įtaka Vakarų Europoje nėra tokia didelė, kaip Lenkija apie save manė, laikydama savo didžiąja valstybe.

"Lietuvai yra ypač malonu, kad Lenkijos vietoj T. S. Taryboje yra Čekoslovakijos atstovas p. Benešas, kurio diplomatiniai gebėjimai pakėlė Čekoslovakijos reikšmę Europoje, ir be to, kad visa čekų tautos praecis rodo, kad jai rūpėjo taika ir kultūros kėlimas, o ne avantiūros. Čekų valstybės su visais savo kaimynais geruoja gyvena, tik su Lenkija negali susitarti. Todėl išrinkimas į Tarybą Čekoslovakijos, o ne Lenkijos, lyg nurodo T. Sąjungos pasiryžimą netoleruoti toliau Lenkijos didelių pretenzijų tapę didelė valstybė, kuri negali sugyventi ir susitautyti su kaimynais, ir avantiūringos tautos vietoj atstovo pasibinko su nariu ramios darysios ir taikingos tautos gerą diplomatinį atstovą.

"Ir mes jau linkime ta prasme šokinio darbo."

Jeigu Lenkija būtų tvarki ir kultūringa valstybė, tai jos rungtynės su Čekoslovakais būtų visai lengvos. Čekoslovakija turi 14 milijonų gyventojų, o Lenkija net 32 milijonų. Abi valstybės turi apie 50 milijonų mažumų. Tik elgėsi su tomis mažumomis visai nelygus. Lenkijos kalėjimai prigrūsti ukrainų, gudų, lietuvių ir kitų tautų kultūrininkų-idealistų. Lenkų prispanda pralenkė Rusiją ir susilygino su senovės Turkija ar totoriais. Kas kita Čekoslovakijoje. Ten kaip ir Lietuvoje, mažumos, nors nelabai patenkintos, bet visgi turi lygias teises ir nekenčia brutalių persekiojimų, liūsoai pietoja savo kultūrą.

Lenkų politikai tuščia galvomis svajotojai ir isterikai. Lenkija neturi nei vieno vyro, kurs politiniu išmintingumu lygintųsi čekų Masarykui, Benešui ar Kromaržiui.

LENKAI SU VISAIŠ PYKSTASI

kaip šalies viduje, taip su pasienio tautomis. Jie geruoja tik su tolimais francūzais ir belgais ir su rumunais, kurie dreba Rusiją prisimindami. Lenkai spaudžia ukrainus Galicijoje ir Volynijoje, o rumunai — Bukovinoje tą pačią negarbingą rolę atlieka. Tad lenkų ir rumunų draugystė yra dviejų žulčių interesais paremta. Su visais kaimynais ir su savo kitataučiais piliečiais nuolat pykdamas, Lenkija neturi simpatijų net pas sąjungininkus francūzus. Teko mums kalbėtis su daugeliu francūzų visuomenės darbuotojų bei mokslo vyrų ir visi jie nusiskundžia, kad Lenkija juos karčiai apylysi. Francija lenkus remia tik tol, kol Rytuose atsiras naujas francūzams sąjungininkas. Tada lenkų įkyrus viešpatavimas prisiartins prie lieptojalo.

ČEKOSLOVAKIJA DRAUGINGAI ELGIASI

su savo kaimynais (rumunais, vengrais, jugoslavais, austrais, vokiečiais ir net su pačiais lenkais) ir nepersekioja savo tautinių mažumų. Jų politikai toli pramato. Jie nieko neperzina, o visus tenkina. Kai francūzai susipyksta su anglais, tai čekų išmintingi vadai tuoj drožia Paryžiumi ir Londonu (1921 m. — Beneš, šmet Masaryk) didžiųjų tautų talkinti. Ir dabar Paryžiumi ir Londone p. Masaryką sutiko kaip dydį imperatorių. P. Masaryk skaitomas gudriausiu ir toliausia matančiu pasaulio politiku. Dangelis mano, kad p. Masaryko talentai pralenkia p. Poincaré ir p. J. George. Atū didelė erudicija ir plačiam prityrimui, čekų politikai yra karči idealistai ir realistai. Todėl vadydami taikos darbą, jie nepasiduoda iliuzijoms ir lenkiškų fantazijų negaudo. Savo išmintingumu, jie vadovauja Mažajai Santarvei ir turi nemažai įtakos pačiame Paryžiumi bei Londone. Jei Čekoslovakija pasirašo karo sutartį su Francija, tai ji žino ką daro.

ČEKOSLOVAKIJA—LIETUVA

Lietuvos čekijos santykiai nuo amžių draugingi. Jų karžygių atlekė į Grunvaldo laukus ir po Vytauto Didžiojo vėliava gynė abiejų tautų laisvę prieš kryžiuokių priespaudą. Jų mokyklos kvietė mūsų jaunimą prie mokslo žiburių. Ir dabar, jei ne ginklu, tai nors užtarimu ir patarimu jie pagelbės Lietuvai ypač prieš Lenkijos bei Vokietijos imperializmus. Tad Čekoslovakų tautos laimėjimai yra mūsų laimėjimai. Jų džiaugsmu ir Lietuva džiaugiasi. Juk kaip jie, taip ir mes esame laisvę ir teisingumą pamylėję.

Don Kichotas

(Tiesinis)

SKYRIUS XXV.

Doroteja su savo barzduotu skydininku prisiartinus prie Don Kichoto, nušoko nuo asilo, puolė prieš metavojantį karžygį ir šitaip prakalbėjo:

"O garbingasai karžygai, nesikelsiu iš šios vietos iki jūsų malonybės teiksias pažadėti išpildyti mano troškimą. Esu nelaimingiausia moteriškė, kokia tik yra buvęs šiame pasaulyje. Jūsų malonybės, garsusis karžygai, laisvės pavartojimas savo galinčių rankų karda mano apgyvenimui ir mano neprietelių atkeršijimui. Už šitą malonę ir už šitą darbą Tamstos garbės paskyls skersai ir išilgai viso pasaulio."

"Negaliu duoti Tamstai atsakymo," tarė Don Kichotas, "kol jūsų sveikata atsisot."

"Nesikelsiu iš šios vietos," atsakė Doroteja, "kol nepradėsi man apgyvenimą."

Čia Sančo Panza pristinko prie savo pono ir tarė jam: "Jūsų malonybės lengvai gali apsiimti tai poniai patarnauti. Ji yra galinga Mikomikonijos karalienė iš Etiopijos. Tamstai reikės tik nužudyti išėjusį milžiną ir viskas."

"Kas Tamsta nebūtinai," tarė tada Don Kichotas, "aš esu savo pareiga ir darysiu tą, ką man pažinti liepia."

Tada atsikreipęs į Doroteją tarė: "Kelkis, šviesioji ponai, aš pradžiai Tamstos prašymą išpildyti."

Tada Doroteja jam tarė: "Aš prašau, kad sekum mane ir nesiimtum nei jokių avantiūrų tol, kol atkeršysi mano skerdinėjusius."

"Pažadai elgtis pagal jūsų paliepimą," atsakė Don Kichotas, "todėl gerbiamaoji atstunk visus susigraudinimus ir rūpesčius, gaivink viltį. Tikėk, kad mano galinga ranka atgaus Tamstai nustatą karalystę ir sostą. Gatavasis be atidėlio jimo leisis kelionėn."

Tada Don Kichotas paliepė Sančui pabūti Rozimantą. Tuo tarpu pats apsiginklavo. Kai viskas buvo gatava Don Kichotas suriko: "Dievo vardan, skubinkimės nelaimingai ponai pagelbėti."

Kirpėjas dar tebebuvo ant kelių ir jis vos galėjo susilaikyti nuo pasileidimo juokais. Tuo tarpu laikytis, nes juokas tuo laiku viską būtų galėjęs sugadinti. Pagalios pasileido kelionėn visi raitai, tik Sančo tvėrė pėduoti. Iš naujo apgailėjo savo asilą. Tačiau per daug neatbojo, nes manė, kad jo ponas jau dabar yra ant tikro kelio į garbę. Manė, kad jo ponas mažiausia taps Mikomikonijos karaliumi, o tada ir jis gaus pažadėtą salą. Tik vienas dalykas jį kamavo, o tai tas, kad Mikomikonija yra juodųjų karalystė. Tai gi ir jo gautoji sala gal bus juodųjų apgyventa. Bet nusiramino ir pasakė: "Ką aš paisau, kiek mano pavaldiniai bus. Juk be vargo aš galėsiu jų priliuduoti laiva, parduoti ir už gautus pinigų visą amžėlį be darbo galėsiu sau linksmai gyventi. Tai gi man nepritrūks smegenų surasti išeitį. Tegū būna mano pavaldiniai juodi ar gelsni. Rankos pamojimus aš parduosiu jų dvidešimt ar trisdešimt tūkstančių."

Tokių mūnčių pripildytas Sančo žingsniavo ir nei kiek neatbojo nuovargio. Kardenijus ir kunigas lindėjo visą laiką krūmuose. Jiedu laukė, kol prisiartins visa partija su Don Kichotu. Kaip tik partija prisiartinė, tai kunigas sušuko: "Tegyvuoją šviesus karžygis La Mančos Don Kichotas, svieto lygintojas, teisybės vykin-tojas ir skriaudų naikintojas!"

Šitokių pasveikinimų Don Kichotas labai austėjo. Ir nors kunigas buvo persirėdęs, bet Don Kichotas jį tuoj pažino ir norėjo nulipti kad pasisveikintų su savo senu prieteliu. Tačiau kunigas jį šulaukė nuo to ir sakė, kad nesą laiko, reikiu skubintis. Tada reikėjo visiems sėsti ant mačių ir asilų kad test keliu. Tačiau, kai kirpėjas Nikolas sėdo ant mulo, tai tasai stojo ant paskutiniųjų kojų ir kirpėjas blinktelėjo žemėn. Bet tai dar pusė bėdos. Bėdžiausia buvo: kad jo barzda nukrito. Neišnamydamas ką kelti daryti jis griebė už veido ir šaukė, kad jo barzda nuplėsta. Visi sumišo ir nežinojo kas daryti, nes Don Kichotas galėjo patenkti monis ir visas darbas būtų niekais nuėjęs. Tada kunigas šoko nuo arklis ir pagriebęs barzdą pridėjo kirpėjui. Karžygis pamurmėjo. Po to kirpėjas atsikėlė, kaip kad nieko nebūt buvę atsitikę. Don Kichotas be galo nustėjo. Klausė, kaip čia galėjo atsitikti, prašė kunigo jį pamokyti tokių dalykų. Kunigas apie prigos žadėjo to dalyko pamokyti ir daug kitų dalykų.

Pagalios visa partija susitvarkė ir pasileido kelionėn. Gerokai galia pakeliavus kirpėjas Nikolas sušuko, kad čia reikiu sustoti, nes grįžti vieta ir vaizkas vandenys šaltinis čia reikis. Bet kirpėjas pavalgė ir atsivertė. Visi tam pritartė. Visi partijai bevalgant netikėtai pasigodė pusber-

ne, kuras tiesiog puolė prie Don Kichoto ir apkabė jo kojas, verdamas tarė: "O brangus pone, ar Tamsta pažįsti mane? Pažvelgk į mane. Aš Andrius, tas pat kurį Tamsta paliausavai nuo ažuolo, prie kurio aš buvau priistais."

Don Kichotas jį atsiminė, paėmė už rankos ir tarė visai partijai: "Kad parodyti svarbų karžygystės ir kad i-tikinti jus ir tos istaigos naudai, tai štai jums duosiu gyvą pavyzdį. Prieš tula laiką aš čia įėjau ir nušė išgirdau, kad tai lyg dejuojant. Pareigos spaudžiamas, aš leidau iš miško ir radau štai šį jaunikaikį prie ažuolo priistį, buožės plakamą. Jis buvo perpus nurėdytas. Tuoj aš paklausiau, kodėl jis jį plaka. Buožė atsakė, kad šis jaunikaikis esąs jo tarnas ir plakas už negerą ganyvą. Bet vaikiškas man pasakė, kad gamys plakti už tai, kad algos paprašė. Galop aš liepiau vaikiui paleisti ir jam algą užmokėti. Ar ne taip buvo Andriau?"

"Viskas taip buvo," atsakė Andrius. "Tęsiu dalykas virto visai kitaip, negu jūsų malonybė liepė."

"Kaip tai kitaip?" sušuko Don Kichotas. "Jis netik man nemokėjo," aiškino vaikiškas, "bet kaip tik jūsų malonybė tada iš miško išėjo, tai jis iš naujo priėjo mane prie medžio ir kajojo mane rykštėmis, kaip žydai Kristų."

"Mano klaida buvo," tarė Don Kichotas, "kad aš nuėjau. Man reikėjo už krtimų palaukti. Aš turėjau žinoti, kad buožės nelaiko duoto žodžio."

Don Kichotas jau buvo beliepijas balioti Rozimantą ir joti ieškoti to storakaklio ūkininko, kaip Doroteja jam priminė pasizadėjimą nedaryti jokių avantiūrų iki atkeršys jos neprieteliams. Tą išgirdęs Don Kichotas nurmėjo. Tik paėmęs dūonius ir sūrio kvstelėję Andriui. Tais paėmęs dovana, apsižvalgė ir pamatė, kad niekas kitas nieko neduoda. pasikloniojo ir tarė Don Kichotui: "Dėl melnės Dievo, jei tu, pone karžygai, kitą kartą mane pamatysi, tai jei aš ir į šiuos būsius raizdomas, nesikiški su savo pagelba. Lik mane savoms jėgoms nors mano padėties būtų ir bloga, bet tu savo įsikimui tik paglobi. Teprasmenga visi karžygiai-klajūnai, kiek tik yra pasaulėje."

Berniokas tą taręs nubėgo taip greitai. Kad niekas nesivijo, nes žinojo, kad nepaėmęs. Don Kichotas pasijuto tokiu bernioko kalba labai sugėdintas. Kiti bandė susilaikyti nuo juoko. Kad visai nesugadintų Don Kichotui ūpą.

nais, kurie bus. Kol kas gi visi dėkime į krūvą. Ir mūsų draugai supras tai ir pripažins, kad kitaip ir būti negali.

Netruks galir pelnai ateiti. Nuo ko gi priklausys mūsų bizniui pasisekimas? Sakysite nuo centro, nuo ten esančių darbininkų? Taip, iš dalies. Bet kooperacija tada tik bus pasekminga, kada visi nariai bus geri darbininkai. Jeigu nariai žiūrėtų į savo kooperacijos būdą, kaip į svetimą, ir veikliausis centras nieko neįsistatytų. Kada kiekvienas narys darbuosis — ir laikraščio platintiui, ir darbų suradimui, kada spaustuvė bus užversta darbas — tada ir pelnų bus.

Čia darba sąžiningai ir atsidave darbininkai. Tik paremėme jų darbą visi iš vietų.

Kooperatoriai be kapitalo — savo kovos laimėti negali. Jeigu kapitalistų kapitalas darbininkai turėtų statyti ir kooperatyvų kapitalą. Turi paliauti stiprinę kapitalizmo tvirtoves, o remti kooperaciją. Tik tokiu būdu laimėsime. Tada nebusisugaskime, kad ir mus kviečia dėtis prie L. D. K. S. netik žodžiu, o ir darbu.

Uosia.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

JOHNSTON CITY, Tenn. — Pirminisis sniegas čia pastrodė ir sniga keletą valandų.

LAISVAS KAMPĖLIS

Veda DĖDĖ PILYPAS

Gerb. Dėdė Pilypai:—

Sukritikuok, jei gali, šitas eiles.

Subruskie, laisvamanių pulke! Kofokie ilgą liežuvių! Ir drasiai klerikalų pulkie, Varyk iš tarpo Lietuvių!

Amerika tai mūs dirvonas, Čia galim kasti kaip gaidžiai, Čia laisvamanis tikras ponas, Čia mums vieta svajot saldžiai.

Sukurkim laisvąją bakūzę Ir apgyvendinkim bernais; Visi doros kelyj sudužę Bus paklusniausiais mūs tar- (nais). Kortomis loškim, gerkinų alų, Kauliukais žaiskim sumanių; Ir pamėkime purvas iš batų, Tikrų pirmeivių mokiniai.

Mašna tuščia, kišenius laisvas Ir revoliucija galvoj! Gašli ugnis smagiausias žaislas Ar žūt, ar būt tokioj kovoj!

Mūs galvos plinka, barždos žel- Inteligenti, mat, gauja! Ila:— (Ivyenam kaip kokie karaliai, Įshnylėje savyje.

Mes smegenis žmonių paveld- [džiam, Mes raktą turim nuo širdžių; Kai į kišenių jų pabeldžiam, Turėtų pilna būt aukų.

Bet — katalikai nedėkingi Nekreipia dėmesio visai, Kad žmogus išteklius pristin- Ir pasnykauti turi sausai. [gi

Nors nuolatos į galvą kalam Kiek turi duot, ir kur, ir kam, Jie vien aukuoja klerikalų Ir kuniginiam ubagai.

Pagieža, gėda ir skandalas! Kad klerikalai tarpstą vien, O mūs fondus jau griebė galas, Nes šluopo sumarnėj' gerklėn.

Stora gerklė, ar fondas mažas? Ar šiaip, ar taip nedaug garbės, Nors mūs pienai geri ir gražūs, Bet kas juos vyklynt sugėbės?

Be pinigų nė vienas negali Pasukti partijos ratus; Protu mes dirbam savo dalį, Ankuot gi raginam kitus.

Tat duokim nors po dešimtuką, Lai klerikalai duos šintus; Kas rankeną mašinos suka, Vėsy sriovių tas vadas bus.

Tat agitacijų paskleiskim, Terp klerikalų kuosmarkiai, Ir šmeižtų tūkstantį paleiskim, Tobus nors ant širdies lengviau!

Vaidyla.

Eilės kaip eilės, nebūda- mas poetas nemoku jas tū- kamai sukritikuoti, bet tur- nys vis gi įdomus. Sakote: "duokim nors po dešimtuką, lai klerikalai duos šintus, o paskui priduriat: "Ir

šmeižtų tūkstantį paleis- kim." Kaip gi klerikalai ga- li duot tuos šintus, jei pa- leisite ant jų tūkstantį šmeiž- tų? Svetimtautis tai skai- tydamas pasakytų, kad čia kokia nors nesamoniė, bet mes realybėj matome, kad iš- tiesų taip yra. Laisvama- niai norėdami katalikiškų pinigų bančo juos išgauti va- ru ir šmeižtais. Čia pasiro- do kažkokia azijatiška kultū- ra, kažkoks fatališkas akti- mas. Ar tik nebus lenkų po- mų palikimas, kurie su na- gaika vertė žmones atiduoti sau turta? Mat, laisvama- niai skaitosi Lietuvos po- nais. Neturėdami kitokios kultūros, jie panaudoja ru- šų lenkų metodus.

Katalikų pinigais nori su- daryti sau fondus, su kurių pagalba tuos pačius katali- kus paskui šmeiž ir niekins! Jau čia pertempta nachaly- bės styga.

APRUPINKITE ATEITĮ!

Nusipirkę farmą neturėsite bai- mės dėl blogų laikų nei skudo su- silaukus senatvės. Aš turiu dėl greito pardavimo daugybę farmų, mažų ir didelių, arti Bostono ir vi- soj Naujojo Anglijoje kurias galima pildyti su mažu įmokėjimu ir ant lengvų išlygų. Pavyzdžiai, čia tik kelerą pažymėsiu:

1. Lexingtone, 9 mylios nuo Bostono, 5 akrų farma, naujas 6 kambarių namas, kutė, garadžius, karvė ir veršis. Turi būti greitai parduota. Prekė \$4800, lengvos iš- lygos.

2. 180 akrų žemės, 100 akrų dirbamos, 60 akrų gero miško ir ganyklos; 15 molizamų karvių, 1 bulius, 4 telyčios, 4 arkliai, 3 kiaulės. Tik \$5000 cash ir lengvos išlygos. Šita galima išmainyti ant namų mieste. Farma randas Acton, Mass.

3. 15 mylių nuo Bostono, Bedford, Mass., 8 akrų farma su pir- mos klasės būdinkais, 3 karvės, 3 kiaulės, apie 100 vištų, ančių ir tt., 50 tonų šieno. Prekė \$8,000, mažas įmokėjimas.

4. Wilmingtone, ant vieškelio tarpo Bostono ir Lowellio, 40 ak- rų žemės, 3 karvės, arklis, vištų, 14 kambarių namas, didelė barnė, visi akio įrankiai. Tik \$2000 rei- kia įmokėti, likusieji ant lengvų iš- mokėčių.

Kuriems jau seniai yra nusibū- des miesto gyvenimas ir kurie no- rėtųmė didelei patys del sargis ir gyventi sveik, taip kaip ir Lietu- voje, tai koreičiausia kreipkitės pas mane ir aš su savo automobi- liu nuvešiu. Tarnistas su visa šei- myna pasiūlyti puikių ūkių, vi- sai arti Bostono.

Minėtas farmas galima surašyti ant namų, morkedžių ar krut- tuvių. Turintieji namus ar biiznius išmainys ant farmos arba biū- namo, kreipkitės pas gerai žinoma Lietuvių agentą, kuris jau daugiau kaip 19 metų tik prie to stovi.

JOSEPH BALASAITIS,

337 W. Third St., So. Boston, Mass. Tel. South Boston 0418—R.

LAIKAS SIŪSTI PINIGUS

GIMINĖMS DEL SVENGIŲ

DOLERIJAIS arba LITAIS

Pigia! persiunčia

LIETUVOS AMERIKOS PRAMONĖS BENDROVĖ

112 N. Greene Street, Baltimore, Md.

MARIJONA ČIZAUSKIENĖ
Buvus Baltimorės Operos Nartė.JONAS ČIZAUSKAS
Buvęs Baltimorės Operos Narys.Bolševikų
Kalejime"I Charkovą" per kulkosvai-
džių sūvius.Kurios sušaudys? — Smuklėmės Die-
vo pagalbą. — Būsi naktis. — Veda
"I Charkovą". — Prieš mirties atsi-
sveikinsim. — Išliekame tik du. —
Bado šneka.Dažnai prieš kokių nors ko-
vą, kovojant su rokičiais, atei-
davo galvoti mintis: sako žmo-
nės mirtį nujauną. Ir savo
dažnai stebėdavai: kartais ro-
dėsi, — jog išeities nėra, jog
jau turi pražūti. Atsipūniau,
kaip netoli Šaulių 1916 m. rei-
kėjo kartą perjoti tiltą, kurį
saudė volkieriai. Rodėsi, jog
aš turi pražūti, jauti tą mirtį
ir... išlieki gyvas. Dabar ži-
nu į visus: kas iš įsileikis. Kas
bus sušaudytas? Ar nujaun-
kas?Kameros viduryje stovi ap-
link valdinių būrelis šėnia-
gisti. Jis kalba apie Dievą; vi-
si, gal, kokie 10 žmonių, klau-
so — niekas neprieštarauja.Vienas karininkas mūšiams
kampe ir mel kaktą mūša žeme.
Kiti kalba apie pasaulinius da-
lykus; yra ir tokie, kur link-
mai šnekučiuoja. Sargai liepia
gulti. Sugulant dar kyla gin-
viena.kas apie kariškus laipsnius ir
kitus mažmožius. Veikiai visa
kaupia ima kriokti.Negaliu užnigti. Rodosi, tai
paskutinė gyvenimo diena; var-
tausi ant grindų ir galvoj apie
savo šeimyną, dėl kurios pasi-
likau Kryme; dabar jai jokios
pagalbos duoti negaliu, o pati
greičiausiai pražūsi.Dar bolševikams atėjus, kiek
buvo progos pabėgti! Tuoju
po 12 valandai išgirdau einant
laiptais ir rakimant. Kas tai?
Ar gi jau eina mūs paimti!Visi miega, nieks negirdi.
Nėskendū, žadinau savo kai-
mynas. "Kelditės! einat eiga-
mas paimti." Tuoju visi su-
budo. Sargai rėkia: "Visi kel-
kitės ir apsirengite šiltai; eisi-
te Charkovą; imkite visus
daiktus."Ar tai iš tikro Charkovui
kodėl tai makti? Negali būti,
kad eitume į šūtį; juk trauki-
mės savis nevaikščioja.Duris atkakio. Priėjo pil-
nas koridorius raudonarmiečių.
Pradeda iš sarašo žiūkti po
vieną.Taip... Tai greičiausia bus
sušaudymas.Atsiveikėmė su vienas ki-
tu: "Jeigu pasiliksi gyvas, ra-
šyk mano žmonai." "Jeigu tu
pasiliksi gyvas, rašyk mano
žmonai." "Jeigu tu pasilik-
si, rašyk mano šeimynai."Vieni meldžiasi, kiti keikia...
Garsiai šaukia; pavardėmis iš-
šaukė po vieną, išelina. Tuo-
ju šaukia kita. Mes stovime,
laukiame savo eilės. Atpyliau
sau morfijaus dozę, laikau ran-
koje puodelį su vandeniu: kaip
tik išsaus, priimsiu morfi-
jaus ir užgersiu vandeniu.Mechanikai skaitan, kiek
mūs išsaus. Mūsų partijoje
— 163. Skaitau: 1, 2, 3... 10,
20... 99, 100. Jau šimta su-
skaiciu, štai rekia:— "Gana, uždaryti duris!"
Uždarė duris— Dar negulkitė, tuoju at-
eisime kitų paimti! Prie ma-
nės kreipiasi vienas karin-
kas:— Jūs, kaip veterinarijos
gydytoja, nesušaudys — rašy-
kite mano žmonai.— Vargiai, — atsakau, —
jau, gėdėjau, tris veterinarus
iššaukė.— Vėl grįžta raudonarmiečiai,
vėl atidaro duris.— Ką išsausime — išelkite,
kiti gulkitė. Kaip tai, mano-
me, sakė visi — Charkovai, o
dabar vieni važiuoja, kiti lie-
ka — kur ves tuos kitus?Vėl stoju su morfijum, vėl
skaitau: 1, 2... 10, ir t. t.
Štai pradeda šaukti iš to lopo,
kur yra mano pavardė. Širdis
plaka. Skaitau — toliau: 50,
51... 60, 61. Sakė — visi,
o kiek — jų teliko, kad iš viso
buvo 163, o jau iššaukė 161.Šaukia šimta šešiasdešimt ant-
rą!— Gana! uždarykite duris!
gulkitė miegoti!Kiek jų pro mane praėjo, o
aš vis su morfijum tebestoviu.
— Rašykite žmonai! — dar
iš koridoriaus riktelėjo Z.Dairausi kameroje: tiktai du
mes pasilikome: aš stoviu prie
stalo, antras su maišeliu ant
pečiu — prie durų. Ištiesiau
jam ranką; spaudžiamės del-
mus, vienas antram. Nejauci
abiem.Vaikščioju po kamara, žiū-
riu, ar nėra kur duonos. Va-
ksare valgiau kažkokį duonos
mišinį su miltu, kur vienas iš
savo kreipio žmonen metė. Jam
susitrynė duona, susimaišė su
miltu; jis išmetė, o aš suval-
giau, surinkęs nuo grindų. Ra-
dan daug duonos gabalėlių, vi-
są suriubus katiliuką; kaip žve-
ris sėdau valgyti.

Naujoje draugijoje.

Visiems aš pasitaisiu. — Sušau-
dymo atėjus. — Kaip saudo — Bal-
sus "vichodit" — Lietuvių draugu
svečių. — Žemyn, į asfaltą! — Sargai
iš Charkovo. — Atvykstus "vichodit".

Sargai liepė mums gulti.

— Laimingi žmonės — sako
pro duris.

— Kodėl?

— Negerai, sako.

Darost baisu, aišku, tai su-
šaudymas. Gulame vienas ša-
lia antro prisiglaudę. Mano
kaimynas rėkia be galo; aš ne-
pilkantis. Miegas peimui. Visi
galvoj kas bus su tais, kur iš-
jo, kurie neseniai čia buvo.
Juk ir mes tikėtai netylėta ten
nepapuoletume. Vadinaš, ankie-
ty rašymas buvo teismas. Keis-
tas tas proletarių teismas! Ir
kaip jie spėjo tiek ankietų to-
kiu trumpu laiku peržiūrėti iš
visų para valandų nereikia nei
tydymo, nei liudininkų. Pra-
ėjo kokia valandą. Štai girdė-ti šaudymas; tai kulkosvaidis.
Nustojo kulkosvaidis, girdėti
šautuvų šūviai. Vėl nustojo.
Štai revolverio šūris. Toliau ei-
na pertrauka, ir vėl kulkosvai-
dis, šautuvai ir revolveriai.Nėra abejonės: tai eina šau-
si, rašyk mano šeimynai." —
dymas, tai tie, su kuriais vos
tik čia kartu buvome, žiūri mir-
čiai ir akis. Glaudžiamės prie
vienas antro, spaudžiamės ran-
kas šūvius išgirdę.Kaip vėliau sužinojome nuo
laimingai pabėgusių, šaudymas
ėjo taip. Ant kalėjimo kiemo
surišo telefono vielą rankas po
penkis, išvedė kažkur netoli
už miesto, kur sąslavės išveža.Ten buvo iškastos kelios didė-
les duobės. Priedė prie jų
partijomis, liepė nusirengti, o
vėl surišo ir liepė klanpti prie
duobės. Iš pradžių sandė iš
kulkosvaidžių porą eilių; pas-
kui tikrino, ar visi nukrito
duobėn nukauti. Gyvus pri-
baigė šautuvais ir revolveriais.Šaudymai su pertraukomis tę-
sėsi kelias valandas.Pavydžiu savo kaimynui: jis
rūko, taigi nors kiek nusimami-
na.Baisi naktis. Raktų gurgž-
dėjimo negaliu ikišiol ramiai
girdėti; rodoš, kad jeis, pasa-
kys "vichodit" — ir tuoju iš-
girsi kulkosvaidžių, šautuvų,
revolverių šūvius...Neturi kuo ansis užsikšti,
galva užsidengti. Vis stovi a-
kyse tie, kurie neseniai buvo
čia, spaudė man ranką. Da-
bar jie ten, tie šūviai tai į juos.

Kokia ilga šita naktis!

Tiktai prieš rytą viskas nu-
mimo.Ankti iš ryto mums, liku-
siems, o tokių pasirodė šešetas,
duoda šuotas ir liepia valyti
visas kameras, išstūstinas šitą
naktį, nes šiandien sugrįšiantis
450 žmonių partija, kuri buvo
prieš mus išvartyta. Vadinaš,
reikia priuosti pietą kitiems,
kurie neilgai čia tebus. Liūd-
nas tai darbas; matyt, kad žmo-
nės skubinosi išeiti: čia guli
rankšluostis, čia stiklinė, čia
šaukštas...Slūpajame, mazgojame grū-
dis, kubilus ("uarašas") me-
šame: mes išlikome, bet ar il-
gai čia būsime, ar dar iš tikro
likome? Tie, kurie čion ateis,
neilgai tebus: tai jų paskutinį
gyvenimo dienų butas.Sluokime, mazgokime, neš-
kime parašus, Sargai rėkia ant
mūs, stūnido. Iki šiol jie ne-
buvo tokie žiaurūs. Atlikome
darbą. Varo mus visus žemyn
į vieną kamara. Čion randame
jau likusius nuo pirmųjų šau-
dytų. Ieškonės sau vietų. Čia
dar blogiau: astalinės grindys,
durų nėra, šalta.Visi išlieki susipažįstame. Ta-
čiau atvirai negalime kalbėti,
kadangi tarp mūs yra ir prai-
kalta raudonarmiečiai, daž-
niausiai už girtuoklįvima, ir
vežikai, kurie už komisaro ve-
žiojimą norėjo mūs jo mokesnio
ir už tai papuolė kalėjiman.

Buvo dar kitų. ("Lietuva")

K. Aleksa.

(B. d.)

KLAIPĖDOS ALBUMAS.

Indomiausias ir svarbiau-
sias lietuviams šių dienų įvy-
kis yra Klaipėdos Krašto au-
sijungimas su Lietuva. Da-
bar visi norėtų pamatyti
kaip išrodo Klaipėdos mies-
tas. Kaip sykis "Darbinin-
kas" turi Klaipėdos miesto
Albumą. Skubinkitės išsi-
rašyti. Kaina 50c.

NGL
NORTH GERMAN
LLOYD
LAIVOKORTĖS
JUSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE
— per —
BREMENĄ

DIDŽIAUSIŲ VOKIETŲ LAIVŲ
Grazūnos 1 klasės kambarynė. Auto-
matizacija. Linija Lietuvos Emigrantams.
Informacijai klauskitės vietos agento arba
NORTH GERMAN LLOYD
192 Washington St., Boston, Mass.

BALTIJOS-AMERIKOS
LINIJA 9 Broadway, New York, N.Y.
TIESI KILIONĖ LIETUVA

PER HAMBURGĄ PILIĄ
ARBA LIEPŲJŲ
VAŽIUOKITE VISI PARANKIU IR
TIESIU KELIU
Lietuviai važiuojanti į Pilią, aplen-
kia lenkų juostą (kolidoria). Visa trečia kla-
sa parduota 1 kambarius ant 2-jo, 4-jo ir 5-jo
lovy.

Specializacija Kalbų Tarpkultūrai
S. S. LITUANIA Lapkričio 7
S. S. POLONIA Lapkričio 14
18 New York ir Bostono | Hamburgą \$108.50
Pilią \$108.50, | Libavą ar Memelį 107.
18 Bostono ir New York per Fall River Liniją.
Kreipkitės prie vietinių agentų.

LIETUVĄ ANT S. S. LEVIATHAN

GREITAS IR PUKIS JURIJ MILZINAS-LAIVAS

Jelau nortie lankyt Lietuvą šias kalėdas nėra paklietė šilumų iš
senos šilumos, negaliojanti įsitraukti, didelei arba, pūkanti ir
smagios kalvų kalvų lankyt. Jurij Milzinas, nevalio gaut daugiau
už pliusus: dideli kambariai, atskiri kambariai poromis arba šeimynoms,
dideli dūgos, sofos, svetainės, pilvis ir šilumos valgyti, namų mauda-
gas natūralus ir visais patogumais. Ir kaitaliate po pietumų su
vienų patalpa Valizos.

Ta pati patalpa, kurioje ir patogumai gaudo ir ant kitų greity, dide-
jų S. S. V. Valizos būvų. Keliasite per Southampton arba Bremen, iš
kur šios Italijos agentai prižiūrės saugų kiltinę į namus.

Dėl trečios klasės kalvų reikėtų informacijų rašykite:
UNITED STATES LINES
45 Broadway, New York City
Lokaliat Agentai visose miestuose.
(Valiznių) Operatoriai del
UNITED STATES SHIPPING BOARD

